

ЖОВТЕНЬ 2013

# Світ Фентезі

Літературний фентезійний щомісячник

Химери  
Мандрівного  
замку

Київські хроніки  
Незвичайних  
чарівників

Як подружитися  
з демонами

Зміїне  
лігво

Химерна  
рада

Тема номеру:  
**ФЕНТЕЗІЙНІ  
ЕКРАНІЗАЦІЇ**

Чарівна  
паличка  
своїми  
руками



**Пишеш фентезійні історії? Малюєш магічні картини і фан-арти? Створюєш чарівні прикраси та саморобки? Складаєш кросворди або цікаві задачки?**

**Тоді не гай часу! Надсилай свої роботи нам — і ми їх обов'язково опублікуємо!**

\*Проза та поезія має бути написана українською. Перед тим, як відправити роботу, перевірте, чи немає помилок та одруківок.

© deviantart.com, ілюстрації та фото

© deathandmaiden.com, комікс «Смерть і Діва»

## ЗМІСТ

Фентезійний календар.....4

Новини.....6

*Огляд*

Химери Мандрівного замку.....8

Нечарівні чарівники.....12

**Гаряченьке**

**Охи ж ці екранізації!**.....19

*Репортаж*

Химерна рада.....26

*Галерея*

Магнетизм гострого погляду.....32

*Анімація*

Як подружитися з демонами.....33

*Майстерня*

Чарівна паличка своїми руками....36

*Репортаж*

Київські хроніки НЕзвичайних чарівників.....38

## Читальня

*Інна Ковалишена*

Зоряна Зоряна: Розділ 3.....43

*Софія Ворон*

Світ Стихій. Ксенія Беліна. Без Ми-  
нулого: Розділ 2.....53

*Анастасія Шнайдер*

Марта і Годинникар: Розділ 2.....56

*Людмила Лаврентьева*

Зміїне лігво.....63

### Над випуском працювали:

- Вікторія Ваколюк — журналіст, коректор, відповідальна за фентезійний календар;
- Інна Ковалишена — журналіст;
- Артем Острожинський — художній редактор;
- Оксана Пронько — верстальник, перекладач, художній редактор, журналіст.

Зв'язатися з редакцією можна у соціальній мережі  
«ВКонтакте»:

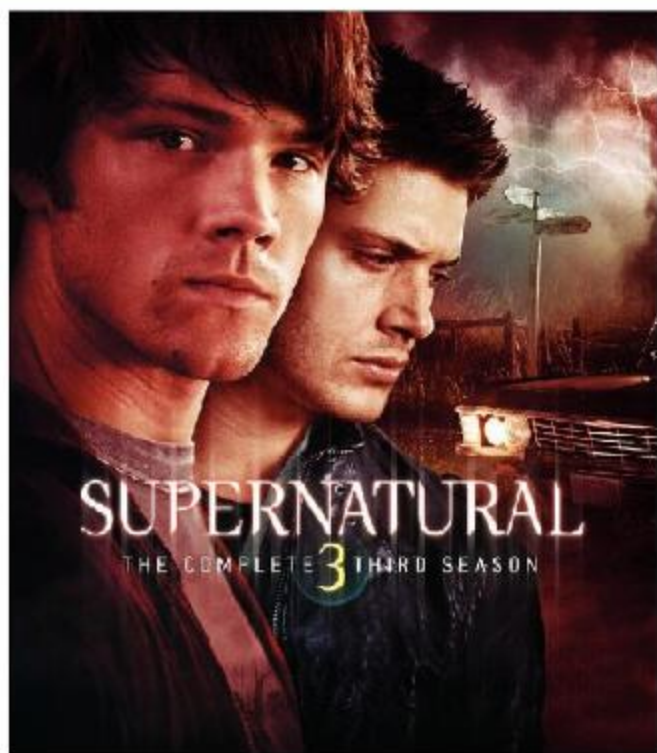
**<http://vk.com/club56830232>**

або надіслати листа на поштову скриньку:

**[svit\\_fantasy@ukr.net](mailto:svit_fantasy@ukr.net)**

# Фентезійний календар

ЖОВТЕНЬ



Відбулася прем'єра третього сезону серіалу "Надприродне" на каналі CW



19 жовтня 1946 року народився англійський письменник Філіпп Пулман, автор "Темних матерій"

День працівників освіти

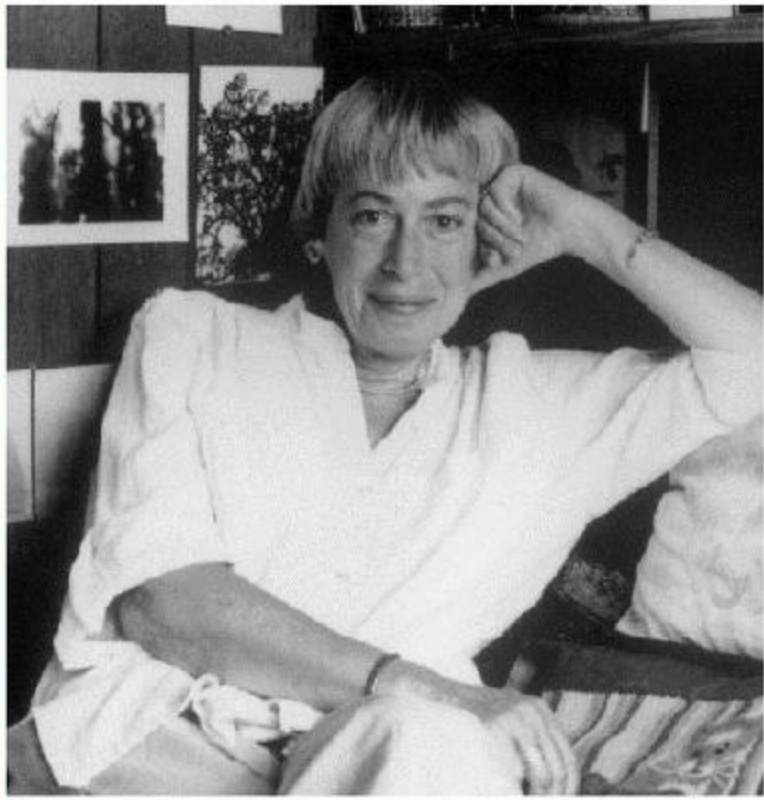
## Літературні події жовтня



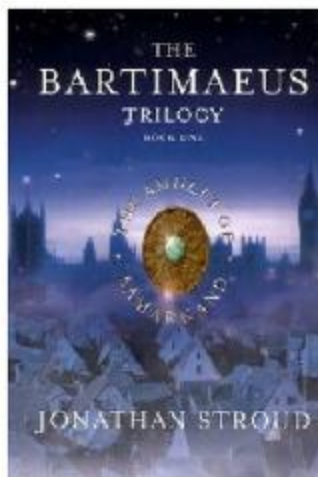
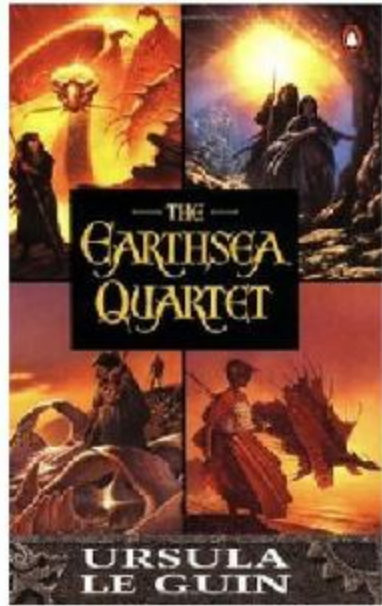
10-13 жовтня «Азбукове королівство Магів і Янголів»  
фестиваль української дитячої книги

Відбуватимуться творчі зустрічі з письменниками та художниками, презентації найцікавіших нових видань дитячої літератури, майстер-класи з виготовлення паперу, каліграфії, духовного співу, книжко-вої графіки, друку гравюри, акторської майстерності та ін. Фестиваль відбувається в Музеї книги і друкарства України, який розташований у Києві на території Києво-Печерської лаври. Програма заходу формується, слідкуйте за новинами тут:

<http://www.vuam.org.ua>, <http://bookmuseum-ua.livejournal.com>



21 жовтня 1929 року народилася американська письменниця та критик Урсула ле Гуїн, володарка кількох вищих нагород в області наукової фантастики та фентезі ("Хьюго", "Небьюла", "Локус", найвідомішими її роботами є Земноморський та Хайнський цикли



27 жовтня 1970 року народився британський дитячий письменник, Джонатан Страуд, автор "Трилогії Бартімеуса"



**24-27 жовтня «Сузір'я Аю-Даг-2013»**

фестиваль фантастики

Відбудуться традиційні семінари «Великі проблеми малої форми», «Фантастика жіночим почерком», майстер-класи з НФ, фентезі, фантпубліцистики, тренінг з діалогу у літературному творі, вручення літературних премій і нагород, презентація фантастичних журналів та інші заходи.

Фестиваль пройде з 24 по 27 жовтня 2013 р. в смт Партеніт (Крим).

Слідкуйте за новинами та програмою на сайті фестивалю: <http://audag.org>



# НОВИНИ КІНО

## ЕКРАНІЗАЦІЇ «АРТЕМІСА ФАУЛА» БУТИ!

*The Walt Disney Studios* остаточно вирішила взятися за екранізацію популярної серії книг ірландського письменника Оуена Колфера «Артеміс Фаул». Продюсерами фільму будуть Харві Вайнштейн, Роберт де Ніро та Джейн Розенталь. Сценарій напише Майкл Голденберґ, який працював над «Гаррі Поттером та Орденем Фенікса».

В інтерв'ю з газетою *The Irish Independent* пан Оуен висловив побажання, аби і його рідна країна брала участь у кастингу, а саме зазначив Сіршу Ронан як одну із претенденток на головну роль.

Колфер не буде напряму займатися екранізацією своєї книги, але сказав, що задоволений керівниками цього проекту:

*«Це серйозні хлопці, тож навіть їхні імена додають фільму ваги та величі».*

*«Цей сценарист написав один із моїх найулюбленіших фільмів, «Контакт», а також сценарій до «Гаррі Поттера», тож він знає, що таке наукова фантастика, та обізнаний у дитячих потребах».*

Шанувальникам творчості автора єчим зайнятися до виходу фільму — нещодавно пан Оуен презентував нову науково-фантастичну книгу «Вбивця мимоволі», де на читача очікують подорожі у часі, лихі фокусники та оригінальний гумор автора. Роман безсумнівно вартий уваги.



## МОЛЬФАРИ У КІНО

Відома остаточно дата виходу на екрани фільму Любомира Левицького «Тіні незабутих предків»! Прем'єра відбудеться 14-ого листопада, тож зовсім скоро український глядач зможе подивитися цю суміш голівудського кіно та рідного фольклору.

Очікується фентезійний трилер, де звичайним українським студентам доведеться побороти древнє зло, яке колись полонили у Книзі Тіней карпатські мольфари, але прогавили одного духа, що потім захоче звільнити своїх друзів...

У фільмі зіграли Дмитро Ступка, Паша Лі, Марина Шако, Олена Мусієнко, Ольга Сумська, Ольга Фреймут, Юрій Розстальний та інші.

# НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ

## ПОВЕРНЕННЯ ГЕРАЛЬТА

Вийде нова книга Анджея Сапковського про Відьмака! Автор повернувся до теми Геральта після чотирнадцятирічної перерви (остання частина циклу про Відьмака, «Володарка озера», вийшла друком у 1999 році). Книга з'явиться в польських книгарнях уже на початку листопада.



## СВІТЛО ЧИ ТЕМРЯВА?

У продажі з'явилася друга частина серії про безсмертну Мальву — «Зворотний бік темряви» Дари Корній.

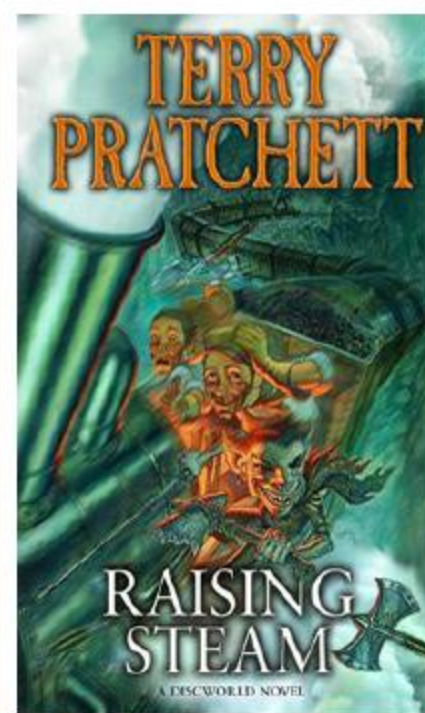
Цього разу читачів очікує подорож до світу темних, знайомство із сірими, спогади героїв та розбиті серця.

## ЧАРІВНІ МАШИНИ

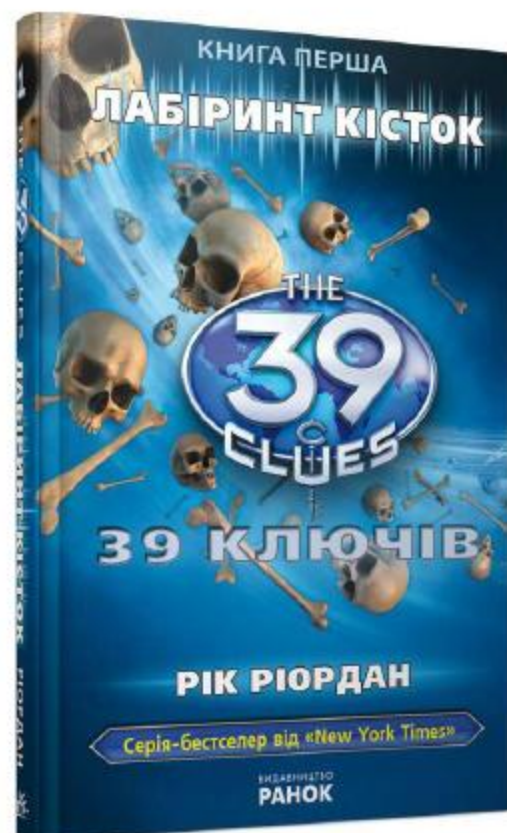
7 листопада 2013 року вийде «Спускаючи пару» («Raising steam») — нова книга Террі Пратчетта, англійського письменника в жанрі гумористичного фентезі.

Головним героєм твору є юнак на ім'я Дік Сімнел. Хлопець живе з матір'ю — його батько-коваль давно щез у таємничій хмарі рожевого пару у своїй майстерні, тож ще у день його зникнення юнак поклявся за будь-яку ціну підкорити пару собі.

Минає багато років, а хлопчик тим часом потай від матері навідується до бібліотеки у пошуках відповідей. Одного дня він вирішує розкрити неньці свою таємницю та відводить її у свою майстерню, де нещасна мати знаходить не дівчину сина, а незрозумілу металеву конструкцію — модель справжнісінького парового двигуна, водночас горісно розуміючи, що її син став... інженером.



## ШУКАЙТЕ У КНИГАРНЯХ



Видавництво «Ранок», яке займається перекладом серії «39 ключів», надрукувало наступну частину — «Лабіринт кісток» Ріка Ріордана. Роман написаний у жанрі пригодницького фентезі.

### Опис

Незадовго до своєї смерті голова могутнього клану Грейс Кехіл змінює свій заповіт. Тепер її численні спадкоємці опинилися перед вибором — або отримати 1 мільйон доларів відразу, або ж взяти участь у змаганні, подавшись на пошуки загадкових 39 ключів, що дають владу над усім світом. Рухаючись за підказками, залишеними бабусею Грейс, головні герої — 11-річний Ден і 14-річна Емі вирушають до таємничих паризьких катакомб, де їм належить знайти перший ключ. За ними полюють інші представники клану Кехілів, серед яких агресивне сімейство американських рейнджерів, зловісний агент російських спецслужб, та їхній рідний дядько Алістер.

# Химери Мандрівного Замку

Жила собі британська письменниця Діана Вінн Джонс. Якось зустрічалася вона зі своїми читачами в одній школі, і якийсь хлопчик спитав її: «Чи не могли б ви написати книгу про мандрівний замок?». Результатом цього невинного, на перший погляд, питання стали три книги та одне аніме (шикарне, але про нього в наступному випуску). Наразі українською мовою видано дві книги, особисто я читала одну, про яку і хочу розповісти.

У книзі «Мандрівний замок Хаула» є буквально все: паралельні світи, чари, загадки, непередбачувані повороти сюжету, кумедні моменти, небезпечні пригоди і могутні негідники. Словом, усе, що у творі автора-новачка називається «роялем в куцах» (чесно кажучи, ніколи не розуміла цього терміну), а у творі відомого письменника — «оригінальним сюжетним ходом». Отакі-от подвійні стандарти.

Коротко про сюжет: дочка капелюшника Софі вважає, що їй в житті нічого не світить, адже вона старша із трьох сестер. Але одного дня до її капелюшної крамнички приходять зла Відьма пустища і з незрозумілої причини перетворює Софі на стару бабцю. Дівчина йде з дому і потрапляє до Мандрівного замку чарівника Хаула, який має ще гіршу славу, ніж Відьма. Софі залишається в цьому замку — і тут починається найцікавіше.

Критикувати книжки метрів, а Діана Вінн Джонс має повне право до них відноситися, — невдячна справа. Тому я не буду вдаватися у нетрі літературознавства і напишу, що мені сподобалось, а що — ні. Почнемо з ложки дьогтю. У «Мандрівному замку» є чимало непоясненого, наприклад, рядки з Відьминого прокляття: деякі пояснюються, а деякі — ні. А мені ж цікаво, «хто дідьку копито розтрощив-таки».

Крім того, в книзі є багато незрозумілих моментів, пов'язаних із поведінкою персонажа. Наприклад, вже згадуване відьминое прокляття Хаул сприймає напрочуд спокійно, тільки й того, що блідне. А зіпсовану зачіску він переживає з істерикою та викликанням духів п'їтьми. Ну





не розумію я хлопців, зовсім не розумію... А пані Пенстеммон, що з усім своїм чарівницьким талантом так і не збагнула, що Софі Хаулові зовсім не матінка? Чи, може, зрозуміла, але виду не подала? Хто їх, чаклунів, розбере...

На цьому завершую з мінусами і переходжу до плюсів. А їх достатньо. Одні лише характери героїв чого варті. Софі — буркотлива стара, Хаул — боягуз і «вислизач», Кальцифер вважає себе центром Всесвіту. Словом, жодного абсолютно хорошого персонажа. Але й такі, здавалося б, відразливі персонажі стають рідними, з ними не хочеться розлучатися.

Щодо сюжету. Авторка послідовно насміхається над усіма казковими штампами.

Так, Софі — найстарша з трьох сестер, але саме на її долю випадають найбожевільніші пригоди. Мачуха дівчини зовсім не злюща карга і однаково ставиться як до рідної доньки, так і до падчерок. Крім того, жодна з трьох сестер так і не вийшла заміж за принца. Але в Летті така можливість, хоч і доволі хитка, була. Натомість усі вони повиходили заміж за чарівників. Доволі-таки несподіваний хід, скажу я вам.

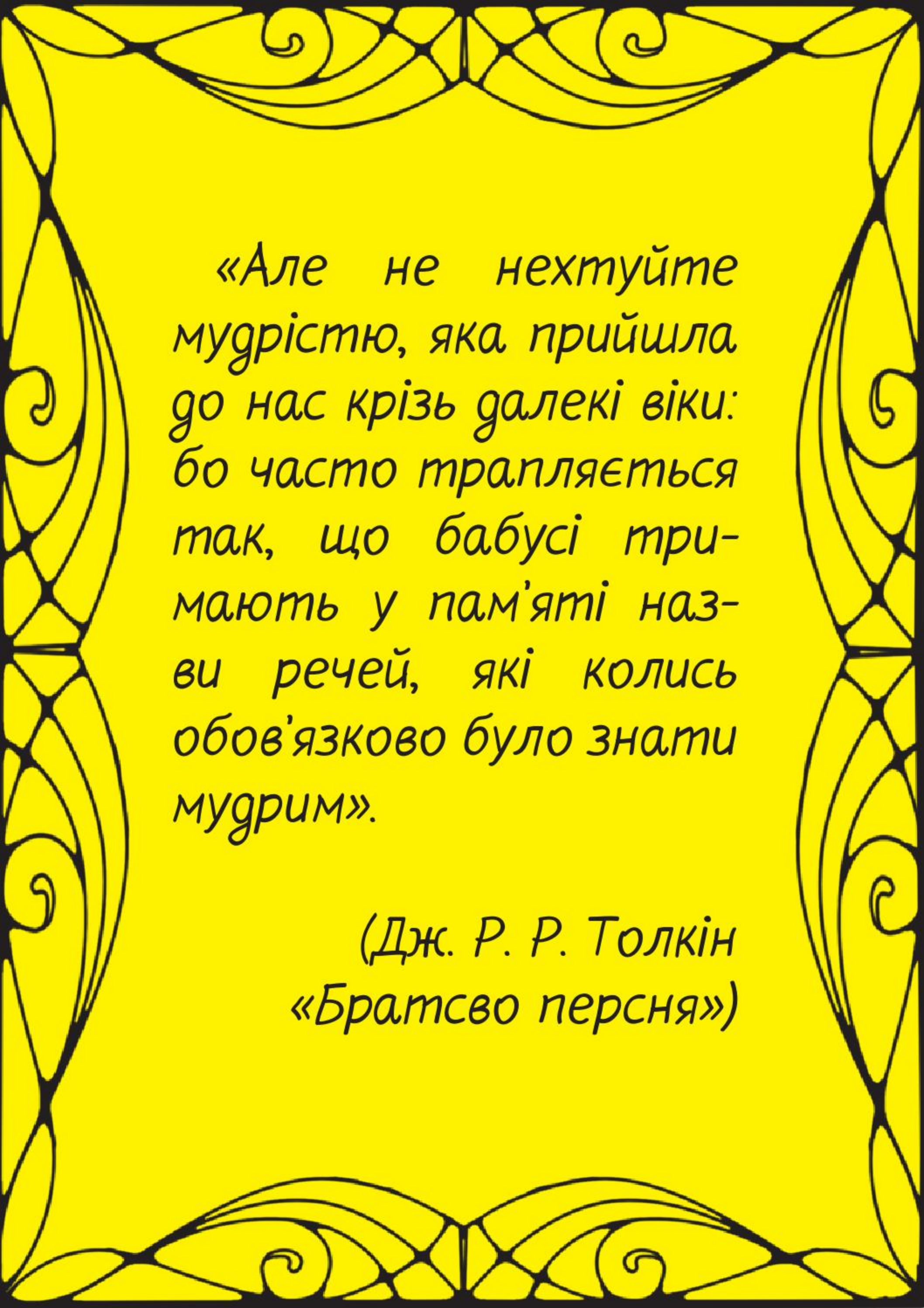
Ще сподобався сам світ. Він багато в чому створений у стилі стімпанк і мене страшенно порадувало, що він зовсім не такий похмурий і моторошний, як інші стімпанкові світи, які траплялися мені раніше. Цей виявився світлим і добрим, незважаючи на всі небезпеки, які чигали на головних героїв, я з самого початку знала — фінал буде оптимістичним. Та це знання зовсім не псує книгу, а навпаки, робить читання цікавішим.

«Мандрівний замок» — чудовий твір, який неодмінно залишить слід у вашому серці, тому раджу прочитати його всім, незалежно від віку. І подивіться аніме. Воно класне, але зовсім інше.

КОВАЛИШЕНА Інна

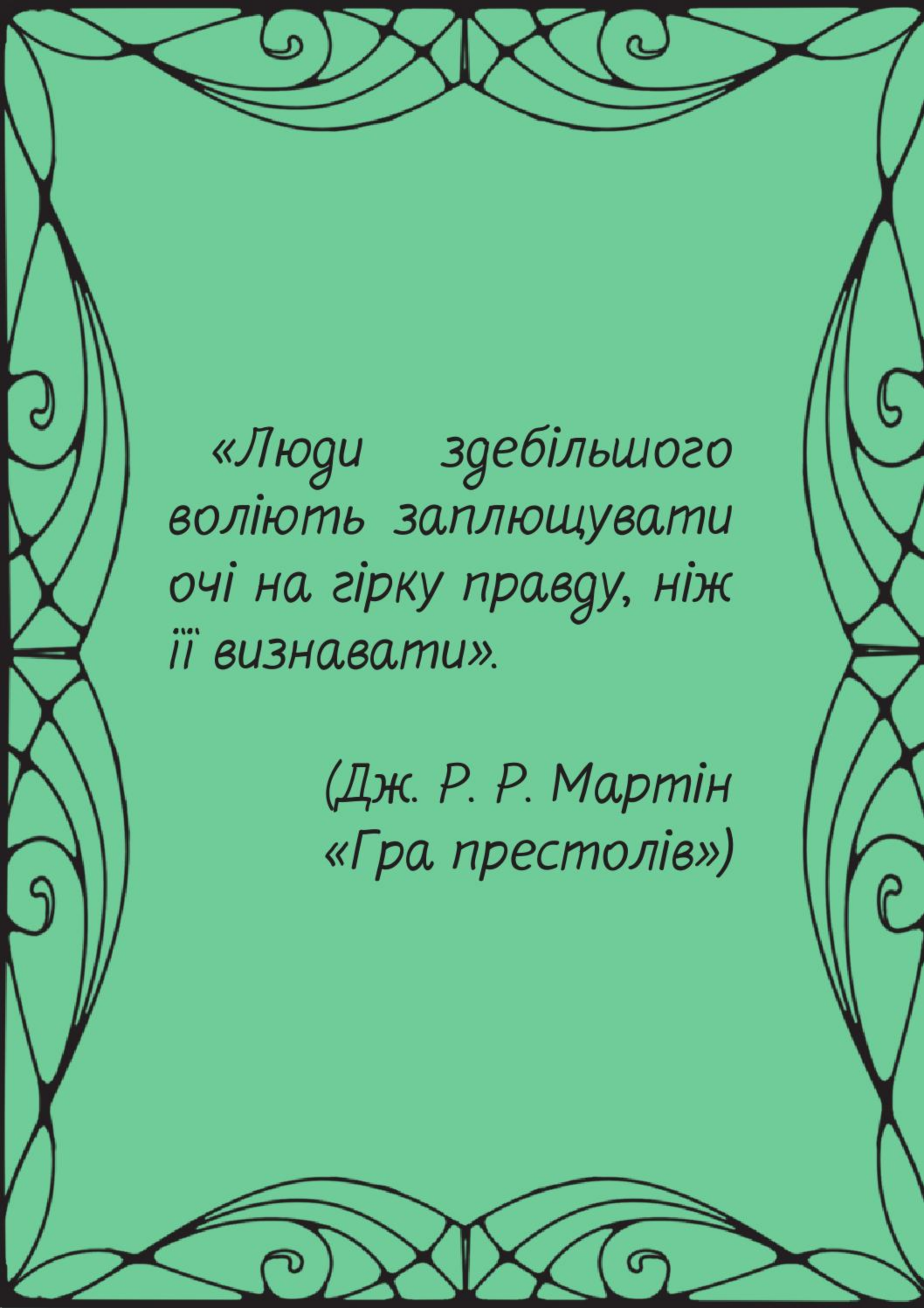
Ілюстрація Sami Samuraki





«Але не нехтуйте мудрістю, яка прийшла до нас крізь далекі віки: бо часто трапляється так, що бабусі тримають у пам'яті назви речей, які колись обов'язково було знати мудрим».

(Дж. Р. Р. Толкін  
«Братство персня»)



«Люди здебільшого  
воліють заплющувати  
очі на гірку правду, ніж  
її визнавати».

(Дж. Р. Р. Мартін  
«Гра престолів»)

# Нечарівні чарівники, або про «Трилогію Бартімеуса» Джонатана Страуда

*Маги не ходять із чарівними паличками в кишенях, не літають на блискитних гвинтокрилах і тим більш не допомагають простолюдинам — звичайним людям, не чарівникам. Вони сидять на зручних оббитих червоним оксамитом стільцях у лондонському парламенті, керують могутньою Британською імперією, викликають різноманітних демонів, навертаючи їх собі в рабство, і нізащо нікому не поступляться своїм місцем під сонцем. Саме таку альтернативну реальність ХХ століття створив британський письменник Джонатан Страуд у своїй серії книг «Трилогія Бартімеуса».*

Значна частина критиків порівнюють цю трилогію з «Гаррі Поттером» Джоан Ролінґ. На відміну від тітки Ро, Страуд не подарував своїм героям магічної школи за горами, гру у піжмурки з маглами чи звичайних підліткових про-

блем із невзаємним коханням. У «Трилогії Бартімеуса» декілька головних героїв та сюжетних ліній, які переплітаються між собою та показують різні точки зору на одній й ті ж самі речі. Тут у різній мірі розкриті теми одержимості кар'єрою, ілюзії «американської мрії», свободи та рабства, дружби між хазяїном та слугою, соціальної незахищеності рядових громадян та зловживання владою правлячої верхівки. Світ похмурий і неприязний, ти ніколи не можеш почуватися в безпеці, навіть якщо належиш до еліти суспільства — закритої касти чарівників.

Цікаво, що в цьому творі магам заборонено мати дітей, адже інакше створилися б цілі династії володарів магії, які б боролися за владу між собою і викликали б ще більший хаос (якщо це мож-



Джонатан Страуд

ливо, звісно). Саме тому подружжя чарівників, що воліло б мати дитину, може викупити її в когось із батьків-простолоудинів за хорошу ціну, вдобула задовольнивши жадібних людей із явно невідсортованими життєвими цінностями.

Саме так починається історія хлопчика, якого привезли в незнайомий дім і змусили щоденно читати величезні фоліанти, вчити мертві мови та із вправністю архітектора креслити ідеальні пентакли, адже найменша помилка — й чарівник опиниться у владі тої сутності, що насмілився прикликати.

Найцінніше, що має хлопчик-учень до того, як стане повноцінним чарівником, — це ім'я. А нашого головного героя звать Натаніель. Не вимовляйте в голос, щоб ніхто не почув! Не можна недооцінювати силу імен! Тому що той, хто знає твоє справжнє ім'я, має над тобою цілковиту владу й може застосовувати до тебе будь-які закляття, або навіть обернути тебе на свого раба. Саме через цю властивість імен чарівники багато тисячоліть набирають собі слуг з числа демонів різного рівня, які при правильній експлуатації не обмежуються трьома бажаннями, а можуть служити хазяїну доти, доки той його не відпустить.

Так стається, що обдарований Натаніель наважується викликати досить могутнього демона з Того місця (реальності, в якій меш-

кають сутності), джінна четвертого рівня Бартімеуса, й останній випадково дізнається ім'я хазяїна. З цього моменту вони опиняються в більш зрівнених правах і починаються їхні складні «стосунки», які згодом перебиваються у взаємну неприязнь, ненависть та в якійсь мірі дружбу.

Зауважимо, що завдяки Бартімеусу з його незмінним почуттям гумору книга з такою складною тематикою читається досить легко й у першу чергу розрахована на юного читача, хоча нею зачитуються у рівній мірі як дорослі, так і діти. Цитувати Бартімеуса можна вічно, а його фантазії та іронії позаздрить кожен. Із відповідальністю розказувати історію від свого імені вигадливий джінн впорався на п'ять із плюсом.

Протягом усіх трьох книг читач (зазвичай очима Бартімеуса) спостерігає, як Натаніель росте, успішно розвиває свої невеличкі здібності, й, захоплений ідеєю кар'єри високопосадовця, стає гіршим. Щоразу здобуваючи нову



перемогу на шляху до влади він усе менше відчуває смак задоволення від цього. Молодого чарівника можна сміливо й без перебільшень назвати «героєм нашого часу». Він далеко не янгол, хоча за мірками магічного суспільства — просто-таки ідеал, неймовірно розумний та обдарований, тож і поводити себе він змушений так само «ідеально». Все перевертається з ніг на голову, коли він зустрічає сміливу простолюдинку Кеті, що не боїться чарівників і готова виступити за свої права, на захист звичайних людей. І це все в той час, коли джінни та африти, пригноблені рабством десятки століть, вирішують виправити ситуацію...

Спершу мені здалося, що автор прихильник американського гумору й перші дві книги не дуже вразили, вони написані досить легко й швидко читаються, тож для дорослого читача можуть видатися дитячою літературою, як, в принципі, і є. Але прочитати «Амулет Самарканду» та «Око голема» було варто лише заради третьої частини історії Бартімеуса. Найсильнішою книгою з усієї трилогії однозначно можна назвати останню — «Ворота Птолемея», у ній головні герої переосмислюють усі свої погляди на життя та в скрутні хвилини ви-



являють свої найкращі якості, які, здавалося б, геть зникли під шаром зарозумілості та бажання влади.

Книга затягує, чудово продуманий динамічний сюжет тримає в напрузі до останнього рядка, не даючи ні найменшого приводу відволіктися від читання. Ти переживаєш кожен імпульс страху та сміливості разом із головними героями, жадібно вбираєш усі несміливі теплі нотки й відчайдушні акорди самопожертви, опиняєшся з ними серед напівзруйнованого Лондона в самому центрі подій і беззаперечно віриш кожному з них, у їхню справжність. А потім —

фінал... Геть не кіношний. Ніби обережно вирізаний із хронології великої чи маленької революції. Життєвий. Неочікуваний.

Навряд чи цю книгу колись зможуть зняти в Голівуді з бюджетом із шістьма нулями й окупністю в сім разів, хоча й кінокомпанія Miramax ще декілька років тому викупила права на екранізацію. Герої історії — справжні, без картонних шаблонів чи лоску привабливості, як і сама історія без американського хеппі-енду, яка змушує — яка рідкість в епоху телешоу! — задуматися.

ВАКОЛЮК Вікторія

## Про автора

Джонатан Страуд з'явився на світ 27 жовтня в англійському містечку Бедфорд. Писати власні твори він почав ще з малечку. Будучи хворобливою дитиною, у віці семи-дев'яти років більшу частину свого часу він проводив у лікарні чи в ліжку вдома, оточений кіпою книг із захопливими історіями. Не дивно, що професію він обрав безпосередньо пов'язану з літературою: Страуд закінчив Йоркський університет за спеціальністю літературного редактора та влаштувався на роботу у видавництво *Walker Books*.

*Books.*

Писати повноцінні книги та видаватися він почав на початку дев'яностих, після чого швидко досягнув успіху й популярності як дитячий автор фентезі.

Найвідомішим його твором є «Трилогія Бартімеуса», написана протягом 2003-2005 років, а порівняно нещодавно, в 2010 році, написав до цієї історії приквел «Кільце Соломона», де оповідка ведеться від імені того ж джинна Бартімеуса.

Наразі письменник проживає в Хертфордширі з дружиною Джінною та двома дітьми — з Ізабеллю й Артуром.





*«Мені незрозуміло,  
чому ти дивуєшся, коли  
ти взагалі віриш у  
магію».*

*(К.С. Льюїс  
«Принц Каспіан»)*



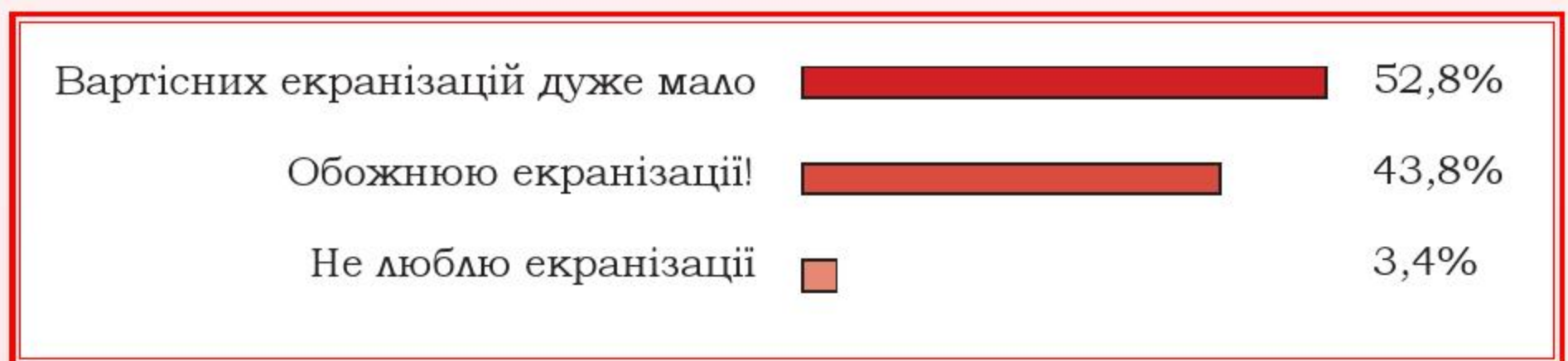


«Кожний знаходить  
те, що шукає насправді».

(К.С. Льюїс  
«Принц Каспіан»)

# Фентезійні екранізації: за і проти

Аби з'ясувати, наскільки лояльно ставляться фентезисти до екранізацій, ми провели невеличке онлайн-опитування та отримали такі результати:



Наводимо вам деякі коментарі.

Пише Анастасія Микитюк:

*«Екранізації — річ непогана. Та це залежить від їх якості. Не знаю, як у кого, та мене просто бісять сценаристи, які вставляють своїх п'ять копійок де тільки можна і не можна!»*

Пише Анастасія Король:

*«Чесно кажучи, екранізації змушують мене потім читати, та й якби я не почала дивитись «Гарі Потерра», а потім і читати, то, мабуть, і не зацікавилася б жанром фентезі».*

Пише Богдан Зубков:

*«Екранізацій гарних мало. Може, тому, що режисер женеться не за відповідністю до книги, яку вибрав (або не хоче платити автору за використання ідеї)... Та й якщо ти книгу прочитав, то уявляєш ГГ книги не так, як екранізовано... Тому це друга частина невідповідності... Хоча бувають винятки».*

# ОХИ Ж ЦІ ЕКРАНІЗАЦІЇ!

*Звідки у сучасному суспільстві дізнаються про книги? Від друзів, із форумів, спеціальних сайтів та частіше за все з... екранізацій. Саме фільми та серіали слугують найпотужнішою рекламою для чергового роману. Певно, багато хто із вас став фентезистом після перегляду «Володаря перснів» або «Гаррі Поттера». Та чи задумувалися ви, наскільки відрізняється оригінальний сюжет від сценарію чи як це вплинуло на якість стрічки? Спробуємо розглянути декілька знаменитих екранізацій.*

Кадр із фільму «Гаррі Поттер і філософський камінь»



## ГАРРІ ПОТТЕР

Серія фільмів про хлопчика-чарівника Гаррі Поттера виявилася однією з найвдалиших фентезійних екранізацій. Навіть якщо у сюжеті траплялися значні відмінності, фанати не скаржилися, адже завдяки професійній роботі над стрічками їх можна сприймати як цілком окремий продукт. Саме кіно із привабливою трійцею — Деніела Редкліффа, Емми Вотсон та Руперта Гріна — наштампувало таку велику кількість поттероманів як серед молодшого, так і серед старшого покоління. Наразі пересічному фентезисту важко уявити інший вигляд родини Візлі чи вірного Добі.

Найцікавішими, на мою скромну думку, були перші частини, де Гаррі ще досить милий хлопчик і над Гогвортсом не тиняються туди-сюди грозові хмари. Тому і книги, і фільми було приємно читати/дивитися.

## ВОЛОДАР ПЕРСНІВ

Хто ж не чув про батька сучасного фентезі Джона Рональда Руєла Толкіна? І якщо книжку не читали, то хоча б фільми дивилися. Маю сказати, ця екранізація привабила не тільки фентезиста, а й звичайного кіноглядача-поціновувача. Уся трилогія тримає в напруженні, почуття передаються просто через екран і в кінці аж не віриться, що доведеться розлучитися з героями. Так і хочеться крикнути: «Агов, а далі що?»

Ці стрічки дали нам чіткі образи Гандальфа і Голума, а репліки та кадри вже давно розібрані на цитати і меми.

Тобто, один із небагатьох випадків, коли екранізація така ж цікава, як і книга. Але все-таки затятий толкініст знайде, на що поскаржитися. Хіба можна дати Елайджу Вуду 50 років? А що зробили з Семом? В оригіналі це набагато комічніший персонаж. Про Тома Бомбадила взагалі забули... І це ще не повний список усіх відмінностей.

Проте тому це й фільм, аби відрізнятись від роману.

## ГОБІТ

«Гобіт», що вийшов на екрани незадовго до початку цього року, неочікувано розчарував. Так, з технічного боку до фільму претензій немає: тут вам і чарівні гноми, і симпатичний Більбо, легендарний Трандуїл, і багацько спецефектів. Але сам сюжет уже не такий цікавий, як в оригіналі, на відміну від «Володаря перснів». Обурило, що так познущалися над сценою із тролями. У книзі це був комічний момент, коли Гандальф, вдаючи голоси тварюк, пересварив їх і затримав до настання ранку.



Кадр із «Гобіта»

Та головна відмінність у стилі подання. За що ми так любимо Толкіна? За його епічний виклад тексту, що нагадує героїчні пісні. В екранізації цього, на жаль, не було. От дивишся фільм, начебто й цікавий, а все ж чогось невловимого не вистачає. Ви можете не погодитися і довго доводити, що фільм класний. Можливо, фільм і класний, але книжці програє однозначно. Як екранізація «Гобіт» не вдався.

## СУТІНКИ

Перейдемо до романтики. Я ще чудово пам'ятаю, як після виходу «Сутінок» дівчата з мого класу обговорювали цей фільм із фанатичним блиском в очах. Тоді у мене був обмежений доступ до Інтернету (та й не так мене цікавила вампірська історія), тому подивилася я їх аж минулого року. Ну що тут сказати? Я очікувала від цього фільму чогось дійсно цікавого, хоча б для дівчини-підлітка. Але отримала похмурий сюжет з покерфейсною героїнею і вічним молодиком, таким блідим, що аж сяє. Друга частина виявилася кращою, але не надто. Тому я затаврувала цю сагу як те, що не варто уваги, й успішно про неї забула.

Яким же було моє здивування, коли я заради цікавості прочитала книгу! Тут уже тобі й повноцінна романтика, й легенький цікавий сюжет. Але найголовніше — немає отієї похмурості. Герої дійсно раді кожній зустрічі, і в повітрі літають сердечка щастя. Проглядається оте фатальне кохання, що мало закрутити увесь сюжет.

Тому екранізація не варта навіть перегляду. Це другосортне кіно, яке створили, аби було.



Кадр із фільму «Лев,  
чаклунка та шафа»

## ХРОНІКИ НАРНІЇ

Цикл Клайва Льюїса знайти у бібліотеці набагато складніше, ніж «Гаррі Поттера» чи «Володаря пернів», тому більшість фентезистів знайомі із цим світом лише за кінострічками. Безсумнівно, це чудові фільми (особливо перший), інакше Нарнією так би не захоплювалися.

Одразу хочу зазначити головну відмінність. Книжки орієнтовані на дітей (до 12 років), а фільми — уже на підлітків. Екранізація підкорила набагато більшу аудиторію, трохи підкоригувавши вік персонажів, а відповідно — й проблематику. Це настільки самостійні проекти, що мені навіть складно їх порівнювати. Якщо у Льюїса історія схиляється більше до казки, то у фільмі бачимо уже повноцінні пригоди.

У майстерності як автора циклу, так і команди працівників над кіно, можна навіть не сумніватися. Безперечно, екранізація вийшла пречудовою. Але рекомендую починати читати книги чим раніше, тим краще, бо лише деякі дорослі можуть по-справжньому насолоджуватися казкою.



Постер до серіалу  
«Гра престолів»

## ГРА ПРЕСТОЛІВ

І наостанок серіал. Перший сезон — це найточніша екранізація, яку я тільки бачила. Далі уже почали відходити від оригіналу, але факт залишається фактом — «Гра престолів» одна з найцікавіших і найвдалих фентезійних стрічок (+18).

Атмосфера книги передана вражаюче точно! І навіть одразу не скажеш, кому цим завдячувати: Мартіну, який безпосередньо брав участь у роботі проекту, декораторам і стилістам, які створили зовнішній вигляд світу Семи Королівств, чи акторам, які настільки вжилися у ролі, що їх неможливо не асоціювати з книжковими персонажами.

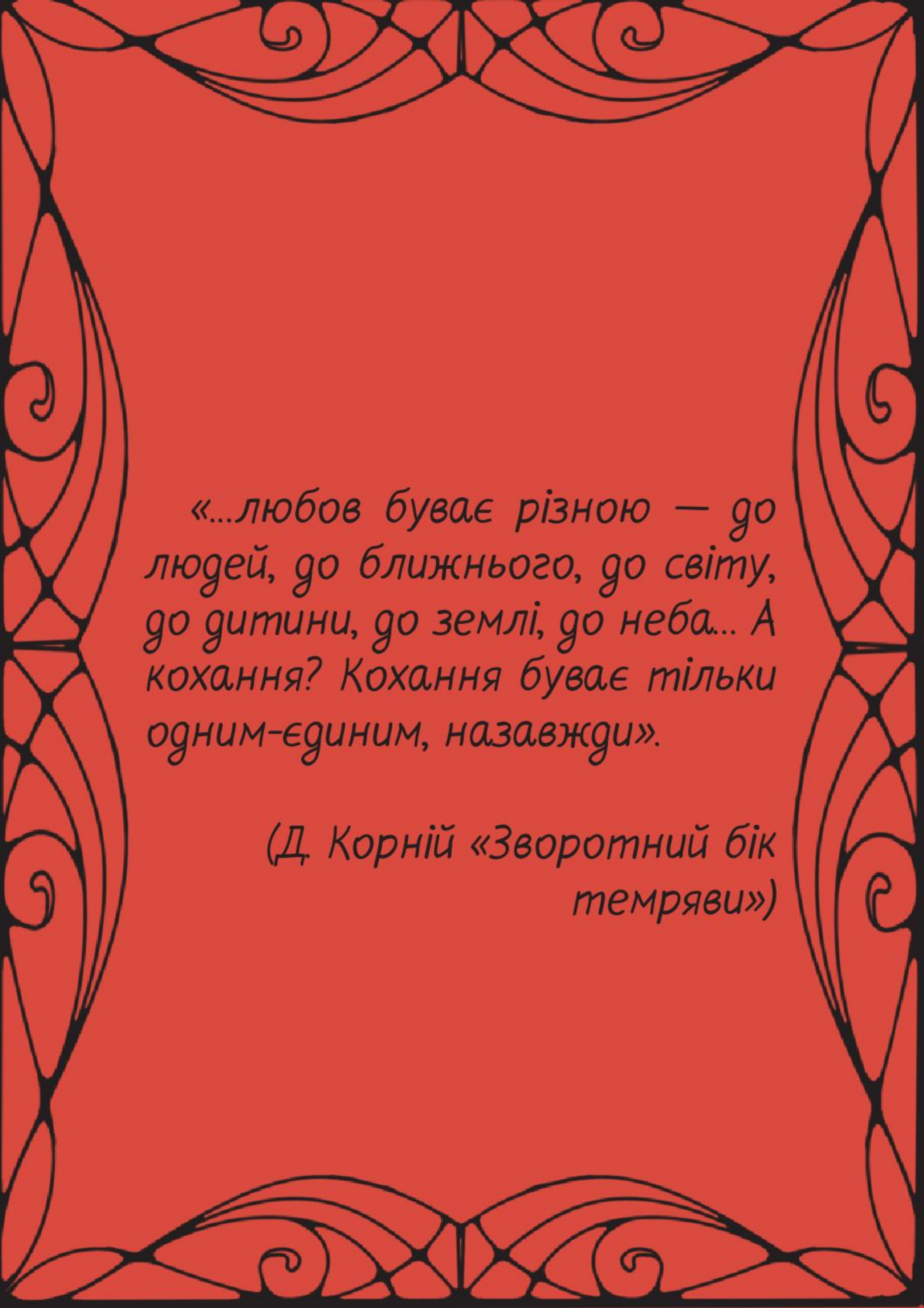
«Гра престолів» — це кіно, над яким багато і сумлінно працювали, починаючи від технічних моментів і закінчуючи акторською грою. Тому в результаті глядач отримав повноцінну якісну стрічку, на яку не шкода витратити час. Єдине, що не рекомендується дивитися тим, кому менше 16-и років (ну добре, 15-и). І це не тому, що там відверті сцени, а тому, що у такому віці важче зрозуміти сенс цієї історії.

*Звісно, говорити про екранізації можна ще багато. Згадайте тільки «Ерагона», «Персі Джексона», «Чорнильне серце» і т. д. Серед них є чудові фільми, але бездарні екранізації, або ж сіренькі стрічки, які не залишають по собі яскравих вражень. Дуже важко знайти кіно, яке б відповідало книзі та приваблювало якісною роботою. Адже хороша екранізація повинна не тільки мати схожий сюжет, а ще й бути талановито зіграна і гарно оформлена.*

ПРОНЬКО Оксана

### СПИСОК ФЕНТЕЗІЙНИХ КІНОЕКРАНІЗАЦІЙ

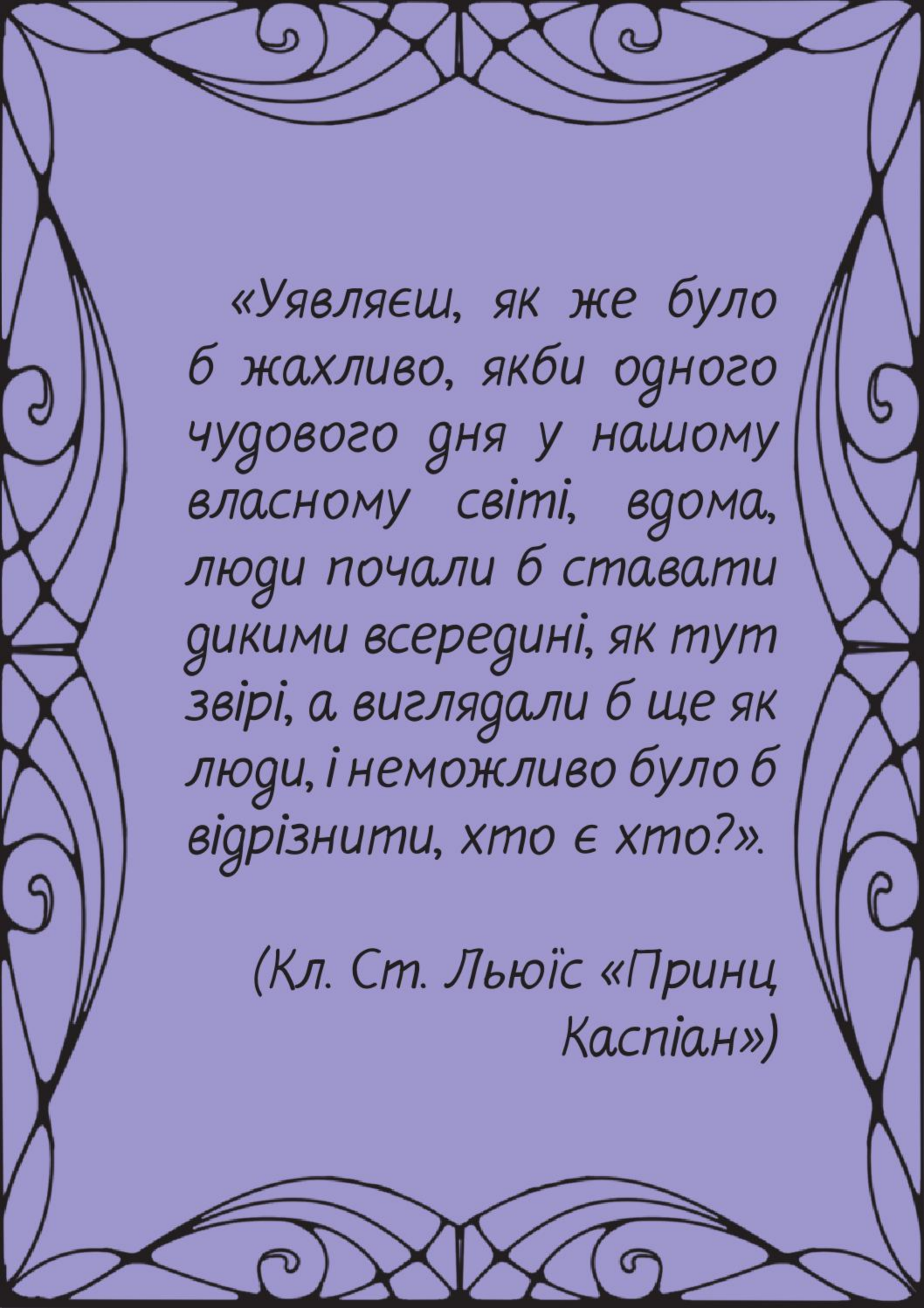
1. кінотрилогія «Володар перснів» (за романами Дж. Р. Р. Толкіна);
2. серія фільмів «Хроніки Нарнії» (за романами Кл. Ст. Льюїса);
3. серія фільмів «Гаррі Поттер» (за романами Дж. Ролінг);
4. серія фільмів «Сутінки» (за романами Ст. Маєр);
5. серіал «Гра престолів» (за романами Дж. Р. Р. Мартіна);
6. кінотрилогія «Гобіт» (за романами Дж. Р. Р. Толкіна);
7. фільм «Ерагон» (за романом Кр. Паоліні);
8. серія фільмів «Персі Джексон» (за романами Р. Ріордана);
9. фільми «Колір магії», «Санта-Хрякус», «Going postal» (за романами Т. Пратчетта);
10. фільм «Чорнильне серце» (за романом К. Функе);
11. фільм «Смертельна зброя: Місто кісток» (за романом К. Клер);
12. серіал «Легенда про Шукача» (за романами Т. Гудкайнда);
13. кінотрилогія «Артур і мініпути» (за романами Л. Бессона);
14. «Нескінченна історія» (за романом М. Енде);
15. фільм і серіал «Відьмак» (за романами А. Сапковського);
16. фільми «Нічна варта», «Денна варта» (за романами С. Лук'яненка).



*«...любов буває різною — до людей, до ближнього, до світу, до дитини, до землі, до неба... А кохання? Кохання буває тільки одним-єдиним, назавжди».*

*(Д. Корній «Зворотний бік темряви»)*





«Уявляєш, як же було б жахливо, якби одного чудового дня у нашому власному світі, вдома, люди почали б ставати дикими всередині, як тут звірі, а виглядали б ще як люди, і неможливо було б відрізнити, хто є хто?».

(Кл. Ст. Льюїс «Принц Каспіан»)

# ХИМЕРНА РАДА

26-29 вересня в столиці відбувся конвент з фантастичної літератури Всеукраїнського літературного об'єднання любителів фантастики (ВОЛФ), під час якого було вручено національну премію України з фантастики. Письменників та рядових читачів, як і напередодні під час Єврокону, гостинно прийняла науково-технічна бібліотека КПІ.



Генрі Лайон Олді та Андрій Валентинов

Цікаві доповіді та презентації, книжкові новинки, настільні ігри за тематикою фантастичних творів та спілкування з письменниками — здавалося, Київ фантастичний знову об'єднав все, що потрібно читачу. І справді, прийти було варто: де ще можна послухати про тонкощі української фантастики чи про популярну тему «потраплянців» («попаданців») у вітчизняній літературі жанру, на протигагу польській любові до альтернативної історії, і чому ж врешті-решт в Україні стараються не називати фантастику фантастикою? На ці та інші теми велися активні обговорення протягом усіх трьох днів конвенту.

У четвер та п'ятницю можна було послухати виступи на різноманітні тематики: починаючи від виступу Євгена Махукіна про слов'янське фентезі в радянському кінематографі (з демонстрацією фільму),

закінчуючи детальним розбором Сергієм Лапачем явища «попаданців» у вітчизняній літературі з безліччю прикладів творів, про яке в достатку дискутували впродовж усього конвенту. То хто ж такі попаданці? Це герої фантастичних книг, які потрапляють зі свого часу в інший — в минуле чи майбутнє,

спеціально чи випадково. Варто зауважити, що якщо в науковій фантастиці, та й фантастиці минулого століття загалом, головні герої в більшості випадків подорожували в майбутнє

для того, щоб дізнатися, наскільки розвинулася техніка за певний час, як зміниться життя людей і т.д., то в новіших творах головний герой частіше опиняється у далекому минулому, у ліпшому випадку в середині гру-

може познайомитися з історичними особами та радити їм, як вчинити. Як наголошує доповідач, явище «попаданців» ледь не захопило вітчизняну фантастику й досі є досить поширеним, а в кінці доповіді Андрій

Валентинов невтішно підсумував тему про «попаданську» літературу як у лев'ячій долі неякісну.

Актуальною виявилася доповідь Юрія Шевели та Віталія Карацупи «Новітня українська фантастика». Доповідачі підняли досить болючу та протирічну тему в українській літературі: чому в нас

не називають фантастику власне фантастикою? Натомість маємо «химерну літературу»: феєрії, повісті-фантазії (воно ж фентезі) та інші. У результаті це боляче вдаряє по статистиці, адже такі твори не за-



Андрій Валентинов, найкращий письменник-фантаст Європи за результатами Єврокону-2013

бого Середньовіччя, в гіршому — серед первісних людей. У такому разі «попаданцем» керують геть інші причини перебування в іншому часі: персонаж намагається змінити хід подій на краще,

раховуються до фантастики й загальна офіційна кількість українських книг даного жанру виявляється суттєво меншою, ніж є насправді. Ця проблема вже обговорювалася за круглим столом літературного об'єднання «Зоряна Фортеця» на ХХ Львівському форумі видавців, і ще не раз письменники-фантасти до неї повернуться.

Також слухачів чекали виступи Леоніда Каганова про прогнози майбутнього в радянській фантастиці, їх порівняння з су-

часним станом речей (додамо, що автор доповіді також читав вірші), Тетяни Пліхневич про легенду про Кецалькоатле, Володимира Гусева про інопланетян та інші. Детальний список доповідей можна переглянути на офіційному сайті літоб'єднання:

<http://sf-kievkon.org.ua/volfcon-13-programm>

В останній день ВОЛФкону програма суттєво різнилася від початку конвенту: у списку заходів переважали презентації книг

та творчі зустрічі з письменниками. Втім усі бажали могли послухати дуже цікаві доповіді Сергія Легези (про альтернативну історію в Польщі) та Михайла Назаренка (про графічний роман

Алана Мура та Дейва Гіббонса «Хранителі»). Як виявилось, письменники-фантасти сусідньої Польщі вкрай рідко хворіють вірусом «попаданців», але у свою чергу вирізняються неабиякою пристрасстю до альтернативних історій, починаючи від цілком реальних та популярних альтернативок про хід другої світової війни й закінчуючи абсолютно неймовірними історіями про єгипетських фараонів та Жанну Д'Арк в Польщі. Ще один цікавий факт: напрямок альтернативи в жанрі фантастики в наших сусідів підтримується державою(!), і наразі видається ціла серія якісно ілюстрованих книг за бюджетний кошт.

Щодо другої доповіді, то навіть не фанати жанру коміксу зацікавилися графічним романом та історією його створення, яка почалася з ностальгії авторів за старими-добрими часами панування Супермена та Бетмена на полицях магазинів, що закінчилася написанням самотійного

Сергій Легеза з доповіддю про альтернативну історію в польській фантастиці





Учасники ВОЛФкону

коміксу. І ніхто не залишився байдужим до твору, адже готується російське видання й хоча б погортати таку річ хотілося всім.

Цікавим був виступ і Генрі Лайона Олді (письменників Дмитра Громова та Олега Ладженського). Харків'яни класифікували читачів на три групи: емоціоналів (в першу чергу для яких важливим є емоційне задоволення від книги, незалежно від рівня написання), інтелектуалів (які цікавляться припущеннями автора, загадками та головоломками у творі, цитатами і знову ж таки не звертають уваги на рівень

написання твору) та естетів, кількість яких, на жаль, зменшується (окрім емоційного та інтелектуального задоволення від книги, прагнуть отримати естетичне, від якості написання та стилістики загалом).

Відеозапис виступу можна переглянути в офіційній ВК-спільноті письменників: <http://vk.com/videos-38613484>

Основними ж подіями суботи були книжкові презентації: нової фантастичної серії «Партеніт» видавництва «Шико» під покровительством письменників

Г. Л. Олді та А. Валентинова, «Цепеліна до Києва» — четвертої в серії «Ruthenia phantastica» та першої книги (роману) в творчому доробку молодого черкаського письменника Ігоря Сіліври (всі наявні примірники розібрали буквально за пару днів, тож усі зацікавлені читачі мають поспішити знайти роман на полицях книжкових магазинів свого міста), а також фентезі «Бісова душа, або заклятий скарб» Володимира Арєнева (якісно написана повість із неймовірними ілюстраціями від видавництва Києво-Могилянської академії,

детальніше — в наступному номері). Відбулися творчі зустрічі з письменниками Андрієм Дмитруком, Андрієм Валентиновим та Генрі Лайоном Олді. І нарешті ввечері заключною частиною ВОЛФкону стало вручення національної премії з фантастики.

#### СПИСОК ЛАУРЕАТІВ:

##### **Твори, написані українською мовою:**

###### *Велика форма(романи)*

Винничук, Юрій. Танго смерті.- Харків: Фоліо, 2012.- 380с.

###### *Середня форма(повісті)*

Бриних, Михайло. Хрустальна свиноферма.- Київ:Грані Т,2012. -160с.

###### *Мала форма(оповідання)*

Геник, Віталій. Дужче від п'ятьми//УФО,2012. № 2

###### *Критика, рецензії*

Аністратенко, Антоніна. Розкішна інтелектуальна забава, або Жанр альтернативної історії//Дніпро,2012. №10

##### **Твори, написані російською мовою:**

###### *Велика форма(романи)*

Олди, Генри Лайон. Внук Персея. Книга 1:Мой дедушка – Истребитель.- 416с., Книга 2:Сын хромого Алкея. – 416с. – М.:Эксмо,2012.- (Стрела времени. Мирь Г.Л. Олди)

###### *Середня форма(повісті)*

Красносельская, Елена. Точка отсчета//Фантум – 2012.Локальный экстремум:Сб.- М.: Снежный Ком М, 2012. – 580с. -(Антология)

###### *Мала форма(оповідання)*

Силин, Олег. Строго по рецепту//Настоящая фантастика – 2012:Сб.- М.: Эксмо, 2012. – 736с. -(Русская фантастика)

*Критика, рецензії*

Олди, Генри Лайон. Я б кулаком гармонію поверил... // Настоящая фантастика – 2012:Сб.- М.: Эксмо, 2012. – 736с. –(Русская фантастика)

Також Г.Л.Олді (Дмитро Громов і Олег Ладиженський) та Андрій Валентинов були нагороджені відзнакою «Золотий письменник України» від Міжнародного благодійного фонду «Мистецька скарбниця» (засновники Тетяна та Юрій Логущ).

Заходи на кшталт «ВОЛФкону» стають справжнісінькими осередками фантастики, даючи можливість усім відвідувачам поринути з головою у світ улюбленого жанру, що даному конвенту вдалося цілком та повністю.

P.S. На мій подив, як і на «Євроконі», так і на даному конвенті було обмаль молоді. Не можу сказати, що мої ровесники не читають книг або не цікавляться даним жанром. У чому ж справа? В апатії нового покоління чи необізнаністю в літературі рідній? Особисто я схиляюся до другого варіанту, адже здебільшого молоді читачі з розділу фантастики надають перевагу фентезі, на відмінно знають усіх авторів класики жанру, але коли справа доходить до українських творів, перелічують декілька книг та губляться. Як же можна читати ті романи, про які й не чув? А читати хочеться українською й саме українське. Тому різноманітні фантастичні конвенти і літературні презентації разом із суто професійними обговореннями твору та еволюції жанру в цілому мають ще одну мету: доносити до читачів вітчизняну літературу, щоб знали не лише заокеанських авторів, а й українських. Справа залишається за нами: зацікавитися. Воно того варте.

ВАКОЛЮК Вікторія



Зліва — Ігор Сілівра,  
справа — Генрі Лайон  
Олді

(Фото надані Ваколюк  
Вікторією)

# Магнетизм острого взгляду



© ALEXANDR



галерея



# Як подружитися з демонами

**Назва:** Книга дружби Нацуме

**Країна:** Японія

**Рік:** 2008

**Вид:** аніме-серіал

**Режисер:** Оморі Такахіро

**Оригінальний сюжет:** Мідорікава Юкі

Багато людей мріють побачити привида, НЛО чи ще яку чудернацьку штуку. Нацуме, наш герой, повсякчас натикається на міфічних істот (аякаші) — і аж ніяк не вважає себе щасливчиком. Звісно, а ви були б раді, якби вас щодня переслідували страшні істоти?

Аніме «Книга дружби Нацуме» є екранізацією однойменної манґи\* Мідорікави Юкі і здобуло велику популярність серед шанувальників японської анімації. У чому ж секрет? Головний герой, Нацуме, не рятує світ, не закохує у себе батальйон однокласниць і не виявляє особливих здібностей у навчанні. Він просто намагається вижити, не потрапляючи до лап лихих демонів і вдаючи звичайну людину для суспільства.



\*Манґа — японські чорно-білі комікси.

Оповідь розгортається тоді, коли серед речей своєї покійної бабусі він знаходить так звану «Книгу друзів», що фактично є зшитком аркушів паперу з іменами. «Чиїми?» — спитаєте ви, якщо досі не здогадалися. Демонів, звісно! А імена, як відомо, мають страшенну силу. Тому той, хто заволодіє «Книгою друзів», зможе підкорити собі світ духів.

Але ж який аякаші дозволить «простому смертному» отримати таку владу? От і починаються нові переслідування бідолашного Нацуме. А що може людина проти могутніх духів? Рано чи пізно його мав би хтось зжертви.



Та не так сталося, як гадалося. Випадково хлопчина звільняє сильного демона, який потім стає на його захист в обмін на право володіти книгою після смерті її власника. А Нацуме

вирішує повернути імена тим, кому вони належать.

Роздаючи імена, хлопець починає розуміти, що бачити аякаші не так вже й погано. Більшість з них зовсім нестрашні, а такі ж самотні, як і він. Тому Нацуме перекреслює свою мрію жити, як усі, і намагається поладнати з демонами.

Сенс цієї історії простий — усі ми прагнемо мати вірних друзів, які сприйматимуть тебе таким, яким ти є, бо самотність робить нас нещасними. В аніме постають і інші проблеми, здебільшого соціальні, що не так часто зустрічається у жанрі фентезі.

«Книга дружби Нацуме» — це один із тих шедеврів, що можна прирівняти до робіт Хаяо Міядзакі. Тут ви не знайдете шокуючих подій чи карколомних поворотів сюжету, бо це не пафосний бойовик і не моторошна містика. Неспішно, епізод за епізодом, ви познайомитеся зі світом Нацуме, таким, яким він його бачить, зрозумієте, як важко вирізнятися з-поміж інших, коли тебе ніхто не підтримує, і полюбите персонажів цієї історії. Я щиро вірю, що «Книга друзів Нацуме» нікого не залишить байдужим.

Нам дуже потрібні:

- верстальник;
- художній редактор;
- коректор;
- журналісти.

Відгукніться, будь ласка!



# ЧАРІВНА ПАЛИЧКА СВОЇМИ РУКАМИ

Майстер-клас від *majann* (<http://majann.deviantart.com>)



ВАМ ЗНАДОБЛЯТЬСЯ:

- акрилові фарби;
- палички для їжі (можете використати будь-які замітники);
- бусини та бісер;
- пістолет для гарячого клею.



КРОК 1

За допомогою пістолета нанесіть гарячий клей на паличку. Будьте обережними, він дуже гарячий!



КРОК 2

Прикріпіть до палички бусини. Колір та форма не відіграють жодної ролі, тож ліпше усе, що буде під рукою.



КРОК 3

Поки клей зовсім не засох і залишається ледь теплим, ви можете надати йому форми, покатавши паличку у руках.



Гарячий клей любить розтікатися — скористайтеся цим!



## КРОК 4

Для особливого ефекту приклейте бісер.



Коли палички охолонуть, їх можна розфарбовувати.



## КРОК 5

Щільно нанесіть фарбу, надаючи паличці різних відтінків коричневого кольору.

Уважніше!  
Упевніться, що зафарбували бусини з усіх сторін!



**Та-да! Ваші палички  
готові всього лише за  
годину!**

*Не бійтеся експериментувати із  
клеєм та бусинами — створіть  
власну оригінальну паличку!*



## Київські хроніки НЕзвичайних чарівників,

### або третя зустріч поттероманів у Києві

*Зважаючи на вдачу цьогорічної осені, 22 вересня у столиці стояла дійсно чарівна погода – не дощова. Саме під час такої короткочасної безпадової перерви сімнадцятеро НЕзвичайних чарівників зустрілися біля старого улюбленого місця київських магів — пам'ятника героям Толкіна (засновникам Київ-граду) на Майдані.*

Хоча в умовах Інтернету на пропозицію прийти/приїхати/прилетіти (потрібне підкреслити) на третю тематичну зустріч спершу погодилися аж тридцять чотири людини, суботнього ранку в домовленому місці виявилось сімнадцятеро поттероманів. «Аж сімнадцятеро!» — скажуть організатори Артем Острожинський та Вікторія Ваколюк, адже на перші такі зібрання з'являлося не більше дюжини магів. Цей факт вкотре підтверджує, що такі зустрічі прихильників творчості Ролінґ стали вже доброю традицією у столиці України.

У першу чергу... Хочу вибачитися за запізнення. Заклопотавшись друком плакату (який за звичаєм підписується всіма учасниками зустрічі), я не услідкувала за часом, тож коли прибула до Майдану, всіяного, мов квітками, туристами, майже всі були в зборі. Добросовісно вичекали ще



хвилин десять до половини одинадцятої та поповнили компанію двома новоприбулими. Після фотографії на пам'ять біля надто схожих на ельфів та громадян Гондору сурових Кия, Щека Хорива і їхньої сестри Либідь, гуртом дружньо попрямували Хрещатиком до антикафе «Бергамот», що цього разу люб'язно прийняло компанію магів.

А гурт зібрався що треба – прийшли як і старі добрі знайомі (навіть уже друзі) з перших двох зустрічей, так і нові цікаві люди. Чому сказано «Незвичайні чарівники», так тому, що пересічних магів серед нас точно не було. Адже улюблена в усьому світі книга вкотре об'єднала абсолютно різних та унікальних людей: серед нас знайшлися художники, програмісти, учні ПУШМО (Першої Української Школи Магії Онлайн), що гіпогрифа на магії з'їли, журналіст, майстриня, інженер, модель, акторка й викладач. І це далеко не повний опис мозаїчної компанії.

Розмістившись у залі з м'якими кріслами-подушками, що була дуже схожа на Кімнату на Вимогу, старожили роззнайомилися з новоприбулими, новоприбулі познайомилися зі старожилами, коли майстриня Луна (Таня Пономаренко) вихопила ініціативу й не гаючи часу почала роздавати замовлені в мережі товари покупцям, та й усі бажаючі змогли роздивитися і придбати кулони зі Смертельними реліквіями чи підвіски зі сничем. Після такого «гоґсмідського» крамничного буму всі знову повернулися до своїх крісел та послушали презентацію щомісячника «Світ Фентезі», після чого друкований примірник пішов по колу в руки читачів, а дехто навіть читав перший номер журналу напередодні в Інтернеті, що безмірно порадувало.

Аж тут приємний сюрприз для кожного учасника минулих зустрічей: поттеромани отримали в подарунок від організаторів свої магичні світлини. На жаль, не настільки магичні, щоб люди у фоторамках танцювали сальсу, але більш ніж чарівні через спогади тих двох чудових літніх днів. Спеціально учасникам третьої зустрічі: приходьте на наступну зустріч — і теж матимете такі.

Коли дійство потихеньку перетікало у стадію літчитань і мені пощастило продекламувати кілька





віршів на поттероманську (й не тільки) тематику, до кімнати увійшов Гелерт Гріндельвальд. Так-так, саме він. Гріндельвальд радо привітався з усіма, обмінявся рукостисканнями з колегою Вікторією Візлі та приєднався до слухачів. Артем Острожинський (саме це справжнє ім'я мага, хто ще не знає) прибув до поттероманського гурту прямо з дороги, але саме вчасно, адже ми вирішили скористатися проектором, що був у залі (дійсно що Кімната на вимогу), й запустили показ фотографій із першої зустрічі. Під



такий яскравий (а згадати дійсно є що) акомпанемент почала читати уривок із поттеріани Флер Делякур (вона ж Юліана Ястребова), згодом до неї приєдналася... Коли вже фотографії були всі переглянуті, а уривки прочитані (на жаль, як виявилось, так читати було не дуже зручно, адже майже вся увага фокусувалася на екрані, тож наступного разу це буде враховано), поттеромани запили вафлі гарбузовим соком і перейшли до конкурсів.



Класичні питання-відповіді яким би був твій патронус чи на який факультет у Гоґвортсі ти б потрапив не вразили бувалих київських чарівників, проте грою «вгадати, який я персонаж із поттеріани» зацікавилися всі.

Аж тут, на жаль, нам довелося поступитися кімнатою англійському клубові, адже через невелику плутанину із записом



того дня зала із проектором була обіцяна трьом групам людей. Тож нам довелося смиренно перекочувати в загальну невеличку, але досить людну, залу на балкончику. Гурт розбився на невеличкі групки співрозмовників за спільними темами, і тим часом кожен підписався на плакаті з гербом заокеанського Гоґвортсу. Джеймс (він же Олег) приніс із собою дійсно магічну річ — настільну гру про Зілєваріння —, в яку міг зіграти кожен охочий. В іншому кутку зали пушмівців обговорювалися останні події в школі, студенти дискутували на тему важкості навчання у різних вузах, і, відчуваючи, що вечір потихеньку навідає на Київ, друзі почали потихеньку розходитися по домівках, шукаючи собі до гурту сусідів, щоб не сумно було самому йти. Найзавзятіші досиділи в антикафе до останнього, після чого ще вирушили на посиденьки до Макдональдсу й остаточно розійшлися лише о восьмій.

Кожна з таких зустрічей по-своєму приємна та чудова, в кожній є свої позитивні та негативні моменти, але всі їх об'єднує декілька спільних рис: неймовірна компанія, сім шалених і по-справжньому близьких серцю книг та магія. Не та, що змушує танцювати людей на фотографіях чи піднімає мітли понад гори, а вища, набагато важливіша й сильніша. Магія дружби. Не будь маґлом!

ВАКОЛЮК Вікторія



### **Про четверту зустріч поттероманів у Києві:**

Швидше за все, відбудеться у рамках Хелловіну (не обов'язково 31 жовтня в середу, можливо на ближчих вихідних). Будуть: вікторина, літчитання, конкурси та гарбузовий сік. =)

За всіма новинами та деталями майбутньої зустрічі слідкуйте тут:  
<http://vk.com/56830232>

Обов'язково приходити в костюмах! Особи в маґлівському одязі будуть жорстко талановито розмальовані гуашшю під Волдеморта! Жарт, звісно, але на Хелловін все-таки краще приходити в тематичних костюмах.



**ЧИТАЛЬНЯ**



# ЗОРЯНА ЗОРЯНА

Інна Ковалишена

# Місто у небі

(Початок у вересневому номері)

Наступного дня Зоряна прокинулася у чудовому настрої. Сьогодні мама йде на роботу зранку, тож якщо Максим і справді прийде, мама не почне лекцію на тему: «Я ж просила тебе не приводити додому незнайомців!». Дівчинка швиденько одягнулася, вмилася і розчесала своє золотаве волосся. Щойно мама вийшла з дому, Зоряна взялася за книжку і поринула в читання, не хвилюючись, що їй хтось заважатиме.

Мама не дуже любила, коли Зоряна читала. Вона вважала ті книги, які обожнювала її дочка, цілковитими дурниціями. Особливо їй не подобалося, коли Зоряна перечитувала одну книгу вп'яте, а то і вшосте. Жінка зовсім не була злою, просто захоплення дочки були їй незрозумілі. Але справи це не міняло, і найкраще Зоряна почувалася в товаристві книжок.

Та віднедавна самих лише книг їй стало замало. Це було трагедією, бо у своєму селі дівчинка друзів не мала, а десь далі — і поготів. Її життя минало в самотності, тож знайомство з Максимом стало для Зоряни подарунком долі. Хоча... Він говорив, що приїхав всього на кілька днів.

Від книжки її відірвав стукіт у двері: прийшов Максим. Зоряна запросила його до будинку, взялася готувати чай.

— Куди підемо сьогодні? — запитав Максим.

— Куди захочеш, — знизала плечима Зоряна.

Раптово з вітальні почувся гучний стукіт. Зоряна підхопилася зі стільця і побігла туди, Максим кинувся слідом. Виявилося, що крізь відчинене вікно до вітальні забралася сусідська кішка й перевернула вазу із квітами. Та, на щастя, не розбилася, але вода намочила вишиту серветку на столу.

Зоряна швидко витерла воду, а тоді схопила кішку і мовила Максиму:

— Почекай хвилю. Я тільки цю хуліганку до господарів занесу. Хай вони з нею розбираються.

Та коли дівчинка повернулася, на неї чекала несподіванка: Максим стояв посеред вітальні з кам'яним обличчям. Зоряна злякалася:

— Що сталось?

Хлопчик глянув на неї спідлоба.

— Де ти це взяла? — запитав він, простягнувши руку. У долоні Максим тримав невеличку кульку з фіолетового скла. Зоряна зовсім забула про неї.

— Я її знайшла... Випадково... — розгубилася дівчинка, не розуміючи

чому ця кулька так збентежила Максима.

— Де ти її знайшла? — вже спокійніше запитав хлопчик.

— Ти не повіриш, — похитала головою Зоряна.

— Може, й повірю.

— Ну, тоді слухай.

Зоряна розповіла Максиму про золоту нитку, мармурову кулю і навіть показала останню. Хлопчик слухав уважно і жодного разу навіть не посміхнувся. Коли вона скінчила, Максим огледів кулю і попросив:

— Ти можеш взяти її і піти зі мною в одне місце?

— В яке ще місце? — насторожилася Зоряна.

— До людини, яка мусить нам все це пояснити.

— А ти знаєш таку людину?

— Авжеж, — криво посміхнувся хлопчик. — Ще й дуже добре. Це моя старша сестра.

Зоряна ошелешено завмерла. Що такого могла знати Максимова сестра? Але бажання розібратися у тому, що коїлося навколо неї, пересилило, тож дівчинка сховала мармурову кулю до першого ліпшого пакета, замкнула будинок, і вони з Максимом вирушили в дорогу.

Йти до сусіднього села було з півгодини, але Зоряні вони видалися вічністю. Максим всю дорогу мовчав, про щось напружено думаючи. Це було так не схоже на нього, дівчинка занервувала ще більше.

Вони прийшли до невеличкого непоказного будиночку на краю села. Зоряна це село добре знала: двоє учнів її класу були звідси. Вона сама тут бувала і бачила, як до цього будинку час від часу приїжджала струнка темноволоса жінка. Вона бувала тут по кілька днів і знову кудись відїжджала. Ніхто з сусідів не знав, хто вона і звідки. Не знала цього і сама Зоряна, тож її серце прискорено забилося, коли Максим звернув до цього будиночку.

Хлопчик постукав — і двері відчинилися. Звідти визирнула дівчина, не схожа на жінку, яка раніше тут бувала.

— Ліно, нам треба поговорити.

— Про що? — здивувалася дівчина.

Максим не відповів, натомість гукнув Зоряну і зайшов до будинку. Зоряна рушила слідом. Але Максимова сестра побачивши її, повелася дивно. Вона схопилася за одвірок, ледве не впавши, і вперлася в дівчинку поглядом. Однак за мить дівчина опанувала себе.

— Що сталося? — запитав сестру Максим.

— Н-нічого... То про що ти хотів поговорити?

— Про одну дуже цікаву річ. Зоряно, покажи Ліні свою знахідку.

Дівчинка кивнула і дістала з кишені фіолетову кульку. Ліна поклала її собі на долоню і довго мовчки роздивлялася.

— Ви знаєте, що це таке? — не витримала Зоряна.

— Здогадуюся... — тихо відповіла дівчина.

Вона виждала ще кілька секунд і кинула брату:

— Максиме, ходімо. А ти, люба, почекай тут поки що, — звернулася дівчина до Зоряни. — Мені треба поговорити із братом.

Вони вийшли до сусідньої кімнати, а Зоряна лишилась у вітальні. З-за нещільно закритих дверей чулися голоси. Деякий час вона боролася зі спокусою, але врешті не витримала і підійшла до дверей. Дівчинку не покидало дивне відчуття, наче ця розмова стосується саме її.

А в сусідній кімнаті вирували емоції:

— Не може бути! Це неправда! — ледве стримував крик Максим. — Ти брешеш!

— Сам подумай, навіщо мені брехати? — намагалася заспокоїти його сестра. Але хлопчик не слухав:

— Ти брешеш! Це не та Зоряна!

— Любий братику, — м'яко промовила Ліна — Я знаю, ти завжди ненавидів цю дівчинку, але подумай, ви ж тепер друзі..

Далі Зоряна вже не слухала. Вона схопила пакет із кулею і прожогом вилетіла з будинку. По щоках дівчинки струменіли сльози.

А тим часом між Максимом та Ліною і далі вирували пристрасті:

— Ти нічого не розумієш!

— Ні! Це ти нічого не розумієш! Я думав, що зустрів хорошу людину, а це виявилася ваша безцінна Зоряна!

— Ну, вона сама ще не підозрює про свою, як ти сказав, безцінність, — відповіла Ліна вже спокійніше. — І, судячи з усього, ми самі її не до кінця її усвідомлювали...

— Що ти маєш на увазі? — здригнувся Максим.

— Те, що віднині Зоряну потрібно охороняти ще ретельніше, — відповіла йому сестра. — І пам'ятай, — Ліна глянула братові в очі, — вона не повинна нічого запідозрити.

— Це ще чому? — їдко запитав Максим. Було видно, що він не збирається слухатися наказу сестри.

— Бо я давала присягу, що нічого їй не розкажу.

— Ти давала, я — ні.

Максим швидко вибіг за двері. Ліна на якусь мить розгубилася і, ли-

шень як зрозуміла братові наміри, вискочила слідом. Тут вона зрозуміла, що запізнилася: ні Максима, ні Зоряни у вітальні не було...

Хлопчик наздогнав подружку майже біля її будинку:

— Чому ти втекла? — запитав він, схопивши дівчинку за руку.

— Бо зрозуміла, що моя присутність у твоєму будинку небажана, — гірко посміхнулася Зоряна, намагаючись вивільнити руку.

— Ти підслуховувала?! — обурився Максим.

— Навіщо? Вас і так було чудово чути.

— Пробач, — знітився хлопчик. Зоряна не відповіла.

— Знаєш, — озвалася вона за мить, — я одного не можу збагнути: ми з тобою знайомі всього кілька днів. Чому Ліна казала, що ти мене вже давно ненавидів?

— Не ненавидів — ревнував, — зітхнув Максим.

— Ревнував?

— Ходімо, — Максим потягнув подружку за собою.

— Куди?

— Я мушу тобі дещо показати.

Розгублена Зоряна підкорилася.

Максим привів дівчинку у поле за селом. То було одне з місць, де випасали череду, але сьогодні там було порожньо. Посеред поля самотньо ріс розлогий кущ шипшини. І саме до нього підійшов хлопчик.

Кілька секунд він розглядав гілки, а потім смикнув за одну. Під ноги йому впав сонячний промінь, який одразу почав міняти форму. Він поширшав, заіскрився всіма кольорами веселки і за кілька секунд перетворився на барвисті сходи, що вели в небо.

— Все, прощай здоровий глузд... — пробурмотіла Зоряна.

— Ні! — посміхнувся Максим. — Вам ще зарано прощатися. Ходімо, — він подав Зоряні руку і став на першу сходинку.

— Е, ні! Я туди не піду! — заперувалась дівчинка. — Це все ілюзія, обман зору, — відчайдушно вмовляла вона себе, намагаючись вберегти свій такий простий і звичний світ.

— Ніяка це не ілюзія! — обурився Максим. — Не віриш — доторкнися.

Зоряна так і зробила: на дотик сходи були досить реальними, наче мармуровими, а отже лишалось тільки одне пояснення...

— Це... Магія? — неслухняним голосом спитала вона у друга. Той кивнув. — А ти, значить, чарівник?..

— Я не чарівник, я тільки вчуся, — відповів хлопчик фразою з відомого кінофільму. На обличчі Зоряни промайнула слабка посмішка.

— Ти це хотів мені показати?

— Н-не зовсім... — знітився Максим. — Точніше, не лише це.

— А що ж тоді?

— Ходімо зі мною. Я покажу.

Ступаючи на створені із сонячного променя сходи, дівчинка тремтіла мов осиковий листок. Їй здавалося, що за мить магія зникне і вона полетить на землю. Але сходи трималися міцно. Зробивши кілька кроків, Зоряна підняла голівку і зітхнула:

— Так далеко йти...

— За це не хвилюйся, — відповів Максим і пробурмотів «уперед».

Тієї ж миті сходи почали рухатися і підняли друзів угору.

— Клас! — прошепотіла дівчинка. — Зовсім як на ескалаторі.

— А ти думала, що чарівники досі на мітлах літають і гусячими перами пишуть? — насмішкувато запитав Максим.

— Я взагалі думала, що чарівники тільки в казках бувають, — огризнулась у відповідь Зоряна. — То що ти хотів мені розповісти?

— Зажди, прийдемо — розкажу.

Підйом тривав добрих десять хвилин, сходи все пришвидшувались, і вітер засвистів у вухах дівчинки.

— Довго ще? — запитала вона, перекрикуючи шум вітру.

— Не дуже, — тільки й відповів Максим.

Підйом скінчився так само несподівано, як почався. Сходи вперлися у велику пухнасту хмару. Максим рішуче ступив уперед. Зоряна, повагавшись, рушила за ним. Дівчинці було лячно, вона щомиті чекала, що полетить униз, проте несподівано відчула під ногами тверду опору. Її друг був вже далеченько, його постать ледь виднілася в тумані.

Дівчинка кинулась до нього, понад усе боячись заблукати тут, на кілометровій висоті. За кілька кроків туман розсіявся і перед Зоряною відкрилася дивовижна картина — на хмарині стояло ціле місто!

Кращого міста Зоряна ще ніколи не бачила. Будинки були здебільшого старовинні й доволі химерні, проте це не применшувало їх краси. Вздовж вузьких, як у Середньовіччі, брукованих вуличок росли дерева і квіти. Десь вдалині виднілися шпиль замку.

— Що це? — запитала дівчинка друга, коли наздогнала його. — Де ми опинилися?

— Це Світозар, — коротко відповів Максим. — Моє рідне місто.

Зоряні перехопило подих: ото Максиму пощастило! Живе у летючому місті! А вона до сьогодні навіть не здогадувалася, що такі міста існують...



— Подобається? — запитав хлопчик, схоже, задоволений реакцією подружки.

— Ще б пак... — прошепотіла Зоряна і одразу ж охолола. — То що ти хотів мені сказати?

— Е-е-е... — зам'явся Максим. — Слухай, давай я тобі місто покажу, а тоді вже...

— Ну, гаразд, — милостиво погодилась дівчинка. Вона розуміла, що її друг щось приховує, але їй дуже хотілося хоч трохи оглянути цю дивовижу.

Отримавши згоду, Максим почав екскурсію летючим містом.

Воно справді було варте уваги: невеликі, немов лялькові, будиночки зі шпилястими дахами, статуї різних неймовірних істот на подвір'ях і ще стільки всього, що просто очі розбігалися!..

Максим з поважним виглядом почав водити подружку містом, розповідаючи цікаві історії ледь не про кожен будинок.

— І звідки ти все це знаєш? — здивувалася Зоряна.

— Так цікаво ж... — знизав плечима її друг. Із цим було важко посперечатися.

Проминувши кілька вуличок, вони опинилися в парку. Зоряна парків не любила. Її завжди дратували правильні рівненькі доріжки та геометричні клумбочки. Але цей парк був не таким: на початку він був створений за всіма правилами жанру, старанно прилизаний та підстрижений. Але чим далі друзі заглиблювались між дерев, тим більше парк скидався на ліс.

Правильність брукованих доріжок змінилася безладністю протоптаних стежинок. Замість геометричних клумб з'явилися хаотично розкидані кущики квітів і густі зарослі трави. Здавалося, до цієї частини парку вже років сто не навідувався садівник.

— Це самісіньке серце Світозару, — прошепотів подружці Максим. — І тут майже ніхто не буває.

— А ти навіщо сюди ходиш? — так само пошепки запитала Зоряна.

— Бо тут ніхто не заважає. І ще я тут знайшов одну дуже цікаву річ. Ходімо, покажу.

Вони ще глибше поринули в гущавину парку. Кілька хвилин Зоряна ледве пробиралася крізь хащі і Максим трохи не тягнув її на собі, але зарослі несподівано обірвалися, впустивши друзів на невеличку галявинку.

— Ну, і що тут такого цікавого? — спитала Зоряна.

— А ти голову підними, — посміхнувся Максим.

Зоряна послухалася і побачила величезне дерево, яке розкинуло своє

гілля над усією, далеко не маленькою галявиною. Дівчинка захоплено споглядала це могутнє, крилате дерево, яке неначе сторож розкинулося над Світозаром.

— Гарне, правда? — посміхнувся Максим.

Зоряна кивнула, не в силах вимовити ані слова.

— Але це ще не все, — Максим підвів дівчинку до дерева і розгорнув кущі біля стовбура. Там лежала сіра кам'яна брила. На поверхні брили було викарбувано якийсь текст. Зоряна спробувала розібрати ці карлючки, але їй не вдалося.

— Що це? — запитала вона в Максима.

— Це дуже давній текст, — відповів хлопчик. — Підозрюю, що він ровесник Світозару.

— Невже ваше місто таке старовинне?

— Авжеж, йому п'ятсот років. А цьому тексту на вигляд теж кількасот. Я пробував його перекласти, але в мене нічого не вийшло.

Зоряна кивнула, дістала з кишені маленького записничка, якого завжди носила з собою, і стала перемальовувати карлючки літер.

— Давай допоможу, — запропонував їй друг. Зоряна кивнула. Хлопчик торкнувся каменю рукою, провів пальцем по рядках і повторив цей рух над записничком, прошепотівши кілька слів.

У записничкові виникла точна копія напису на камені.

— Дякую, — сказала Зоряна, забираючи записник. — Я й забула, що ти чарівник.

— Власне, я й не мав тобі цього казати...

— А навіщо ж сказав?

Максим не відповів.

— До речі, — озвалась за хвилину дівчинка, — а в тебе є чарівна паличка, чи ви без неї обходитеся?

— Я знаю, чому ти про це запитуєш. Я теж «Гаррі Поттера» читав, — посміхнувся її друг. Зоряна відчула себе повною ідіоткою. — Розумієш, такі речі, як чарівна паличка, справді існують, але їх використовують лише для навчання або для дуже складних чарів. Вони служать для концентрації магічного потоку.

— А простіше?

— Ну, наприклад, тобі треба чарами розбити скелю. Якщо ти просто направиш на неї закляття, то вона покриється тріщинами, а якщо направиш магію в одну її точку, то скеля трісне в цій точці. Чарівні палички використовують для того, щоб направляти магію. З їх допомогою маленькі діти вчаться посилати заклинання в потрібне місце. Це як зо-

шит у косу лінійку: ним користуються, поки вчаться.

Але після появи «Гаррі Поттера» почалася повальна мода на чарівні палички. Дехто їх купував пачками. У сестри досі в серванті кілька штук валяється. Така божевільня продовжувалася кілька років, аж доки не обурилися товариства захисту природи...

— А вони тут до чого? — здивувалася Зоряна.

— Як це «до чого»? Кожен хотів собі паличку, як у книзі. Ну там, з волосинкою єдинорога чи з пір'їнкою фенікса. Найпопулярнішим було, звісно, феніксове пір'я...

— Ну, це зрозуміло... — посміхнулася дівчинка.

— Але ніхто не буде ловити фенікса заради однієї пір'їнки. Якщо вже спіймали — общипають, як курку. А бажаючих з'їсти безпомічного фенікса повно. Єдинорогам нічого від нової моди не зробилося, хіба гриви трішечки поріділи, а кількість феніксів зменшилася втричі. Тож товариства захисту природи домоглися заборони використання сторонніх предметів у виготовленні чарівних паличок.

І одразу всі ці модні штучки стали незаконними. Бо чарівні палички виготовляються з деревини попередньо просоченої спеціальним відваром і більше нічого не потребують. Мода пройшла, кількість феніксів потихеньку відновлюється.

— А дракони? — спитала Зоряна, згадавши, з чого ще робили палички у книжках Дж. Ролінґ.

— А що дракони? — перепитав її друг. — Дракони давно з людьми не знаються. Ще з Середньовіччя.

— Чому?

— Бо в той час всюди шастали мандрівні лицарі, шукали пригод. На свою голову та на інші частини тіла... — Максим підняв голову і різко змінив тему розмови. — Ходімо звідси, а то весь день тут просидимо. Я тобі по дорозі розкажу.

Зоряна встала і погладила на прощання шорстку кору дерева.

— Прощавай! — не знати навіщо прошепотіла вона і пішла.

Коли вони пролізли крізь зарослі і вийшли на стежку, Максим продовжив розповідь:

— Мандрівних лицарів було багато, подвигів на всіх не вистачало, тож вони і стали полювати на драконів. Але дракони розумні. Розумніші за деяких людей — це точно. До того ж дракони сильні, голими руками їх не переможеш.

Але один спритник придумав, що робити: дракони дуже чутливі до спиртного, і кількох крапель алкоголю вистачає, щоб дракон впав у кому. До того ж у драконів є звичка завжди пити з одного джерела. Загалом,

лицарі почали бухати у ці джерела бочки самогону. Бідолашний дракон робив один-єдиний ковток і впадав у глибокий сон. Лицарю залишалося лише добити його і привезти драконячу голову в якості трофею.

Живуть дракони поодинці, одне одного попередити не можуть, тож лицарі досить довго так їх винищували. Але все-таки через деякий час про ці лицарські витівки дізналися, і дракони раз і назавжди порвали з людьми всі зв'язки... — Максим раптово замовк і підняв голову. За кілька кроків від друзів стояла його сестра.

— Ну ось ви де! — вигукнула Ліна. — А я вас всюди шукаю. Зоряно, нам треба поговорити. А з тобою, — вона сердито глянула на брата, — з тобою я ще розберуся. — Ну, чого ти чекаєш? Ви хотіли дізнатися про кульку? Я розкажу! — дівчина виглядала страшенно розлюченою.

Зоряна покійно пішла за Ліною. Краєм ока вона побачила, що Максим попрямував слідом, намагаючись не потрапляти на очі сестрі.

— Що він встиг тобі розповісти? — запитала дівчина, коли вони зупинилися біля невеличкої лави у парку, і пильно подивилась Зоряні в очі.

— Зовсім небагато... — відповіла дівчинка і переповіла розповідь про палички та драконів, змовчавши про незвичайне дерево, яке росло в самісінькому серці Світозару.

— Цього досить, — зітхнула Ліна, опускаючись на лавку і вмить перетворюючись із лютої фурії на втомлену дівчину. — Тепер я мушу розповісти тобі все інше.

Зоряна здригнулася від передчуття.

— Що?..

*Далі буде...*



На фото — Aleksie



# СВІТ СТИХІЙ

КСЕНІЯ БЕЛІНА. БЕЗ МИАУЛОГО

Софія Ворон

## Розділ 2

(Початок у вересневому номері)

Була тільки темрява. Але перед цим мені снилося якесь страхіття. Я бачила сон уві сні, а в цій сні — сон. Із цього всього пам'ятаю лише страх, навіть не страх, а жах, паніку і кров, дуже багато крові...

Із того мало що можу згадати, оскільки поринула кудись і опинилася десь тут. Як тільки я з'явилася в цій темряві, то стала забувати сей сон.

Щось у мене з'явилася звичка все забувати. Минуле своє не пам'ятаю, сон також не пам'ятаю. І що за дурниці зі мною відбуваються?! У мене просто немає слів! Так, треба озирнутися...

Отже, я стою, а навколо — п'ятьма. Просто темнота, і більше нічого немає. Справді нічого немає! От я дивуюся, чому я не піднімаю паніки? Щось я сьогодні на все занадто спокійно реагую...

Раптом з'явилася світло. Точніше, навколо не посвітлішало, а просто... світло начебто до мене стало наближатися, хоча його досі огортала темрява. Навіть не знаю, як це пояснити. Уяви таку картину: на чорному папері намальована біла цяточка — і все, більше нічого немає! Ось ця біла цяточка до мене наближалася і вже була не цяточкою, бо перетворилася на велетенську пляму. Гм, хтось у тій плямі є...

Цей силует наближався. Через деякий час я зрозуміла, що це маленький хлопчик років п'яти, світловолосий і засмаглий. Його праве око було блакитним, а ліве — карим. Він підійшов до мене і сказав:

— Привіт! Давай прогуляємося. Чого тут стояти? Це ж нудно. Ось, тримай, це тобі від мене невеличкий подарунок.

Я досі на нього здивовано дивилася. А він простягнув мені коробочку. Я її відкрила й дістала ланцюжок. На ньому висів пісочний годинник.

— Надягни, будь ласка, — попросив хлопчик.

Я так і зробила. Після цього він просто взяв мене за руку і повів кудись. Тепер і я була, так би мовити, в білій плямі, оточеній темрявою. Так ми ішли незрозуміло де і незрозуміло скільки... Просто йшли — і все.

— Ти знаєш, де ми? — не витримавши, запитала я.

— Десь, — відповів хлопчик.

— А куди йдемо?

— Якщо кудись іти, то кудись прийдемо.

— А хто я тоді така? — я задала питання, яке мене давно хвилювало.

— Ти — це ти.

— Я зовсім нічого не втямила з того, що ти мені відповів. Можеш якось зрозуміліше відповідати?

— Поки не постарася, то нічого не зрозумієш.

Далі ми простували мовчки. Цікаво, скільки ми вже ось так тиняємося невідь-де? Чесно кажучи, я нічого не зрозуміла з того, що цей хлопчик мені сказав. Хотіла задати ще якесь питання, але не змогла пригадати.

Ідемо, ідемо, ідемо... Мені так набридло йти, просто йти. Через деякий час хлопчик зупинився, а разом із ним і я. Він запитав мене (а кого ще міг? нікого ж більше немає десь тут, окрім нас):

— Ти знаєш, де ти була?

Я йому нічого не встигла відповісти, а він продовжив:

— Перед тим, як потрапити сюди, ти побувала у світі хаосу. На його території. Всі, хто туди потрапляють, не можуть вернутися, оскільки їм не вистачає сили. А в тебе вийшло повернутися. Я вже думав, що в тебе нічого не вийде. Однак помилявся. Але тобі довелося стерти ті спогади, тому що ти могла з'їхати з глузду, пам'ятаючи про ті події. Вибач, що довелося відкорегувати твою пам'ять. Але ти колись усе згадаєш. Сподіваюся, це буде нескоро.

— І ще. Вибач за те, що я не можу відновити спогади про минуле! Мені не належить цього робити. І, на жаль, це не в моїх силах. Але я можу дати пораду. Насамперед, тебе звати Ксенією. Тобі потрібно якнайшвидше закінчити школу Іленент. Там найкраще навчають і найбільше дають знань. А ще тобі потрібно знайти свого анея. М-м-м, що це за істота, тобі пояснять. І не забувай прислухатися до свого серця - воно тобі підкаже правильний шлях. Перша твоя задача — це знайти свій щоденник на території Анайкану. От для чого тобі треба було його так ховати? Тепер у тебе буде додаткова морока. Ну, це і все. Бувай! Ми обов'язково ще зустрінемося.

Я стояла і слухала... Треба ж, мене звати Ксенією! А що? Знайоме якесь ім'я. Мабуть, мене так і звали. Шкода, звичайно, що не може мені вернути спогади. Що за школа? Що за аней? Слухати серце? Ну що ж, добре. Анайкан? Знайти свій щоденник?! А що, він у мене був? Ну, мабуть, був, якщо мені його потрібно знайти. А, і я його заховала десь. Нелегке моє життя.

Щойно він промовив: «Бувай! Ми обов'язково ще зустрінемося», я відчула, як стала поринати в п'тьму. «Цікаво, який це раз за сьогоднішній день? Чи не день? І як звати того дивного хлопчика?» — подумала я перед тим, як я втратила свідомість.

Але я все одно чула голос: «Будь ласка, вибач мене!».

*Далі буде...*



# МАРТА І ГОДИНА МИКА

Анастасія Шнайдер



## Розділ 2

(Початок у вересневому номері)

Того злочасного ранку до будинку на сонячній стороні вулиці непомітно, як вуж по траві, підкралося нещастя. Мартусина мама тяжко занедужала та навіть не змогла піднятися з ліжка.

— Що сказав лікар? Мамі вже краще, вона ж одужає? — з тихим переляком питала Марта своєї тітки.

— Не знаю, Марто. Варто надіятися лише на Божу ласку. Їй не можна хвилюватися, ми повинні не турбувати її зайвими сумними розмовами. Вікторія одужає — і все буде, як раніше. Тільки прошу, Марто, не засмучуй її, — відповіла тітка, якимось дивно відводячи погляд. У неї були заплакані очі. І Мартуся відчула — вона щось приховує.

— От побачиш, наші хвилювання марні. Все буде добре, — повторила Моніка майже вдесьте за останню годину, немовби переконуючи у цьому саму себе.

Час ішов, а мамі гіршало. Вусатий лікар, який приходив до їхнього дому чи не щодня, виглядав все більш стривоженим та занепокоєним. Пані Моніка аж постарішала за останній тиждень. А про Марту годі було й казати. Вона ні на мить не відходила від матусиного ліжка.

«Я так тебе люблю, доню, — говорила Вікторія їй, — будь сильною, будь сміливою, будь рішучою. Все роби вчасно, тоді ти завжди будеш встигати. Будь мудрою, ти вже доросла. Пам'ятай: я завжди поряд, які б світи нас не розділяли».

Був уже пізній вечір. Марта не могла заснути, її мучили совість і безсоння.

«Я теж в цьому винна, — думала дівчина, — якби я дослухалася матері і турбувалася про неї як слід, такого б не сталося! Якби я не засмучувала її, не була б такою впертою. Що буду робити, як матусі не буде зі мною? І чого я без неї насправді варта?»

Тут Марта відчула, що бути розумною та самотійною, коли біля тебе є люди, що повсякчас піклуються про тебе і оберігають, та лишитися самій-самісінькій у цілому світі, нести відповідальність за всі свої вчинки і дії та виживати в суспільстві лише власним розумом — далеко не одне й теж саме. І вся її сміливість та вдавана самотійність випарувалися на раз. Їй тоді Марта пригадала маму. Яка ж вона все-таки добра, милосердна, працююча, справедлива, хоч інколи і сувора. Скільки вона зробила для щастя доньки! За всі зусилля й недоспані ночі можна було б пробачити їй і багатогодинні лекції на тему поведінки, і бурчання, і прибирання по

суботах вранці. На фоні загальної катастрофи все здається дріб'язковим та не вартим будь-якої уваги. Адже так воно, по суті, і є.

«Кого тепер просити допомоги? На що надіятися? Що робити? — думки й далі не покидали Марту. — А може, якби я послухалася, добре вчилася, стала хорошим лікарем, то змогла б вилікувати маму, знайти найкращі ліки, якщо треба, на край світу полетіла б за ними, а то й сама б винайшла. Але як? Я ще зовсім маленька. Не буває таких юних лікарів. Маєш бути якийсь вихід! Ах, якби ж я раніше взялася за голову! Правильно казала матуся: «Все треба робити вчасно». А я знову запізнилася.

Роздуми Марти перервав годинник на західній стіні. А точніше, його вигляд. Щось в ньому змінилося. Може, годинникар щось із ним зробив? Тільки що? Виникло таке дивне відчуття, коли ти намагаєшся зауважити те, що мало відразу пасти тобі в очі, але саме найважливіші речі зазвичай залишаються непоміченими для нас. Та тільки до певного часу. Часу, якого буде достатньо, щоб допетрати очевидне. До речі, про час. Годинник показував за п'ять хвилин північ. І якщо він не брехав, а він не настільки нахабний, щоб брехати більше, ніж на двадцять хвилин, то давно вже пора спати. Та це був особливий час і особливий годинник. Перша його особливість була в тому, що цього разу він говорив чисту правду: наступала північ, інших особливостей в ньому не було ніяких, майже. А опівнічний час вирізнявся тим, що саме тоді відбувалися дива та всілякі надзвичайні історії, в реальності яких навіть самі їх учасники зневірюються вже зранку. І справді, що не привидиться опівночі? Фактично, нічого надзвичайного не стається. Просто одна доба змінює іншу, міняються лише числа на циферблаті годинника і листочки в календарі, час, що цілий день ішов звичайною повільною ходою, рахуючи нікчемні секунди та нудні години, раптом робить небачений ривок — відмірює цілісіньку нову добу.

Поки Марта намагалася привести думки до ладу, десь годинник пробив північ. Удари один за одним стукали десь у скронях, ніби злічуючи пульс.

«Три, чотири, п'ять... — рахувала тихенько Марта. — ...дев'ять, десять ударів».

Годинник бив, неначе десь на міській площі... Але в домі Марти нема такого годинника! У її домі немає годинника з курантами! Вона зрозуміла це лише за дванадцятим ударом.

Дівчині стало моторошно. Вікно кімнати розчинив вітер. І туди залетів пожовклий кленовий лист, пурхаючи, як вогняний метелик. Усе це сталося в одну мить.

Забувши про годинник, Марта піднялася з ліжка і чимдуж кинулася ловити предивний лист. Він висковзав з її рук, то падав додола, то підлітав угору, манивши до себе попід стелею якимсь дивним як для звичайного зітлілого листка жовто-багряним вогнем. Здавалося, чиясь легка невиди-

ма рука водить ним, дражнячи бідну Марту. Лист увірвався в її життя несподівано, залетівши в тісну кімнату з холодним північним вітром у самому розпалі літа. Справжній вихор затанцював у кімнаті. Старі зошити і пожовклі рукописи, малюнки і товсті книги шелестіли сторінками-крилами готові, підхоплені північним вітром, полетіти в далекі краї. Із розкритих книжечок висипалися дива. Їх теж забирав із собою північний вітер.

Листок з написаними на ньому чорним чорнилом святковими вензелястими літерами, що Марта вже встигла від початку помітити, несло назад до вікна. Він маже полетів. Вона майже до нього дісталася. Перехилилася через підвіконня і... полетіла сторч головою. Вітер вщух. Вікно само собою зачинилося з іншого боку безшумно. В кімнаті дівчинки погасло світло. Все огорнула темрява.

Стало холодно і мокро. Крижана солона вода забивала їй дух. Хвилі не давали перепочинку. То було справжнє північне море. Зовсім ще недалечко виднівся скелястий берег і місто з муром вишневого кольору навколо.

Їй треба було дістатися до берега. Марта не розуміла, що сталося, не усвідомлювала, де опинилася, але твердо знала одне: треба дістатися до берега. Сили її покидали. Чим дужче вона хотіла виплисти, тим глибше її затягували хвилі. Міський мур майже зник з-перед очей. Ще трохи — і вона піде на дно. В льодяну незвідану глиб, де співають русалки і скніє сам Нептун серед холодних північних вод, де причаїлися в оманливій мутній глибині колючі морські чорти, де у наймоторошніших западинах засіли всілякі небачені досі тварюки. І нема там ні промінчика світла, навіть рибі з'являтися зась без ліхтарика. Тільки Марта все те собі уявила на якусь мить, то врешті зрозуміла — це просто її сон. Північне море їй лише сниться, і вона не потоне, доки сама не вирішить, що так буде цікавіше.

«Зі мною нічого страшного не станеться» — тільки така думка майнула в її голівці, вода почала щезати на очах, ніби якась велетенська хвиля підхопила Марту і несла чимдуж на сушу, ніби чиясь турботлива рука просто вела її під водою.

Ну ось і все. Її ніжки торкнулися твердої землі. Мармурові стіни були вище по берегу. То була непривітна місцевість. З усіх боків острів обступали скелі, ніби гострі ікла якогось страшнючого неземного звіра, і було досить дивно, що Мартуся так вдало випливла, не зачепившись об жодну з них. Море лютувало і пінилося, дуже роздратоване тим, що не забрало у свої темниці ще одну юну душу. А Північний вітер дув неначе у сурми, сповіщаючи місто по інший бік муру про нового гостя. Десь чулося пронизливе вовче виття, що ще більше наганяло страху.

— Дякувати небу, все добре! — переможно сказала дівчина.

— Якщо кому і треба дякувати, то мені! Я, звісно, ввічлива особа, але

елементарної подяки було б достатньо, щоб проявити вашу вихованість, панно, — почулося позаду.

Марта не одразу зрозуміла, хто це говорить. Та обернувшись, не повірила своїм очам і мало не впала назад у воду. Поряд, на білому камені, сидів, звісивши хвоста, величенький сом. Але найбільше Марту дивувало навіть не його вміння говорити, а зелена краватка та циліндр на риб'ячій голові. Побачивши його, дівчина сама взялась за голову.

— Хмм... — протягнув сом, — бачу, ви налякані. Вибачте, що потурбував, не хочу здатися неприязним, але я не міг не зауважити на ваші слова. Я, як бачите, тут зі службових причин.

— Ні, я просто трішки розгубилася, — збрехала Марта. То, прошу вибачення, мене ви врятували? — мовила дівчина і з напрочуд здивованим поглядом витріщилася на сома.

— Власне, не зовсім я, — замешкався сом, — сам Нептун наказав хвилям викинути вас на берег. Ви так караскалися у воді, що заважали його величності відпочивати, він, знаєте, не дуже вважає на потопельників, але сьогодні гарна погода, а таке буває нечасто. Навіщо псувати вдалий день? Правильно? — спитав сом. Марта кивнула, ще не зовсім розуміючи усе божевілля ситуації.

— От я йому так і сказав, — продовжував сом, — й попросив зробити все для вашого спасіння. Я маю деякий авторитет, бо вже багато років служу при дворі його величності, — запишався сом.

І тут Марта зрозуміла, що той циліндр дуже і дуже пасує його вусам (одна їх частина була трішки довшою, ніж інша), а зелена краватка додає презентабельного вигляду. Вона відразу змінила своє ставлення до нього: все ж таки він її урятував. А потім і поважна посада пояснювала чудернацький вигляд, він вже не здавався їй настільки дивним.

— О, я вам надзвичайно вдячна! Сподіваюся, я теж колись зможу стати у нагоді. А не скажете часом, де я знаходжуся? Мій візит сюди був, м'яко кажучи, зовсім незапланованим.

— От, це вже краще. Завжди радий прийти на поміч! — сказав сом і розкланявся, видно, був дуже манірний. — Скажіть, панно, як ваше ім'я?

— Марта.

— Дуже приємно! Мене можете називати просто — пан Сом.

— Згода, — усміхнулася дівчина

— Так от, вельмишановна Марто!

«Вельмишановна» — він мені однозначно подобається! — думала Марта. — Одразу видно — вельможна особа».

— Ви маєте честь бути присутньою на Сонному острові, або острові Туманів. — (Має він і третю назву, про яку сом змовчав, чи просто забув,

з такого переляку). — Так острів назвали за незвичайний рожевий туман, — продовжував сом. — Його не раз можна спостерігати на берегах. Це вельми особливе місце. Сюди потрапляють тільки обрані люди. Я, на жаль, не можу розповісти всього найцікавішого, ви маєте побачити це самотужки, і думаю, у місті вам допоможуть.

— У місті? Але як туди потрапити? Хіба що у мене виростуть зараз крила — і я його перелечу, як чайка.

— Ні, обертати вас на чайку було б великою морокою. Пропоную простий і банальний вихід: зайти воротами, минувши будь-яку з чотирьох в'їзних веж.

«Чотири вежі! Як і казав годинникар! Це дивно... Але, здається, я знаю, що робитиму далі», — думала дівчинка.

— Та перш ніж це зробити, — продовжував сом, — вам необхідно пройти вартового, який дає дорогу далеко не кожному прибулому.

Саме в цей момент почулося страшне ведмеже гарчання, відстань була чимала, але Марту воно добряче налякало.

— О, не лякайтеся, це сторож Північних воріт — білий ведмідь, він досить милий, якщо виявите бажання піти тудою, то переконаєтеся самі.

Отож, біля Південної вежі вас зустріне золотогривий лев...

— Я знаю правила, — перебила Марта. — Південними воротами заходять сміливі та відважні, Східними — мудрі, Західними — хитрі та рішучі, ну а Північними — добрі, правдиві та милосердні.

— Все абсолютно вірно! — сказав сом без краплинки здивування. — Четверо вартових: ведмідь, лев, вовчиця і орел. Чотири сторони світу: Північ, Південь, Захід та Схід. І лише один вибір. Усе залежить від вас і того, чи вистачить у вас сміливості прийняти себе істинно такою, як ви є. Якщо збрешете, то збрешете собі, якщо помилитеся, то вина на вас.

— І яка ж ціна моєї помилки?

— Досить велика, щоб жалкувати решту своїх днів: ви ніколи не заглянете за високий мур, ніколи не знайдете зниклого і не згадаєте забутого, втратите можливість, що випадає лише раз на сто років одній єдиній людині.

Ви згодні стати гостею Туманного острову?

— Ну що ж, я нічого не втрачаю, та я вже гість, недарма ж ви мене рятували. — мовила Марта, усміхнувшись.

— Чудово! То куди підемо?

— Я вирішила вже давно — підемо на захід. Тим паче, ми вже під Західною брамою, чи не так?

— Абсолютно точно, панно! Ви дуже спостережливі. Та чи добре ви подумали?

— Дуже добре і не зміню рішення.

— Що ж, принаймні ви справді рішуча! Вперед! Ви — сушею, а я попливу. Як бачите, ноги мені керівництвом не забезпечені, а дарма. До зуст... — не встиг договорити сом. Його слова перервало пронизливе гарчання ведмедя, що дуже загадковим чином нагадало Марті плач.

— Що ж це робиться? Північною вежею ніхто не ходить, ведмідь уже років сто, як не двісті, те й робить, що спить собі під ворітьми та байдикує! Чого це він так розбушувався? Знаєте, ви ідіть, а я перевірю, чи все нормально, і наздожену вас.

— Ні, я теж піду, раптом щось страшне? Ви самі нічого не вдієте, а я могла б допомогти. Я просто підійду та подивлюся, так можна?

— Думаю, так! Поспішайте берегом прямо, а потім — праворуч, глядіть, краще не йдіть біля муру, там глибокий рів, точніше ріка, — сказав сом і плюснувся у воду.

А Марта пішла скелястим берегом на північ. Хвилі невтомно бушували, розсипаючи навкруги сотні кольорових бризок. І сонце лилося потоками яскравого, але холодного світла. І небо розливалось в повені, як море. І дорога її була безкінечною.

Тільки зараз Марта зрозуміла, що вийшла з моря зовсім суха, дивно, що одразу не звернула на це уваги. Її відвернув балакливий вусатий сом.

*Далі буде...*

Автор малюнка — Filth Hammer





# ЗМІЇНАЄ ЛІГВО

Людмила Лаврентьєва

## Зміїне лігво

Андрій привів свою наречену Світлану до їхнього будинку — того самого, який вони купили на спільні гроші і в якому збирались оселитися після весілля. Дешево купили, і наречена думала, що побачить напіврозвалену споруду, але будинок виявився звичайнісіньким. Чому ж тоді так дешево? Світлана не приховувала свого здивування.

— Кажуть, у нього погана репутація, — засміявся Андрій у відповідь. — Я коли був тут уперше, сусіди мені чого тільки не наплели! Привиди і все таке. І ніби навіть освячення не допомагає!

— Від дурної голови воно ніколи не допомагало, — Світлана не вірила ані у привидів, ані в силу освячення, тому цілком пристойний стан помешкання її вельми збадьорив. Просто треба зробити необхідний ремонт — і буде будиночок, як писанка!

Оглянувши майбутній дім, молода пара пішла. Ніхто з них не озирнувся на подвір'я, а якби озирнулися, то побачили б, що на старій дірявій лавці у занедбаному садку з'явилась невідомо звідки дівчина-підліток, що з сумом дивилась їм услід. А вже як молодята зачинили хвіртку, до дівчати підійшов дорослий розпатланий чоловік із пляшкою в руках.

— Бачила, Ритусю, наших нових жильців? — весело спитав він, піднісши пляшку до губ.

— Бачила.

— Скоро приєднаються до нас.

— А ти не забув, Віталику, що ми не маємо цього допустити? — спитала дівчина зі злістю.

— Не забув. Але ж ми нічого не зможемо вдіяти. Я не вірю, що це можливо, мені краще, коли нас просто буде більше...

— Еге ж, щоб тобі було з ким пиячити! Справді, не з чортами ж!

— Ну, і це теж... А хорти зі мною інколи п'ють. Не те що ти. Хоча правильно, ти ж дитина! Я постійно про це забуваю!

— Ти все забуваєш, навіть те, що я тобі кажу по сто разів!

— Наприклад?

— Наприклад, щоб не показувався людям.

— Усе одно я через тебе не встиг їм показатися. А мені, може, сумно. Навіть поспілкуватись ні з ким. З тобою і не поговориш, бо ти ще мала.

— Із пляшкою спілкуйся! — люто прошипіла Рита і зникла.

Віталік задумливо подивився на пляшку і мовив сам до себе:

— Чого з нею спілкуватися? Її пити треба, — і знову присмоктався.



Рита з нетерпінням чекала, коли ж та пара нарешті приїде сюди жити. Чомусь вона вірила, що цього разу все зробить як слід. По-перше, вона вже знає, що до загадкової чорної книги не можна навіть торкатися. А по-друге, вже зрозуміла, як попередити про це людей. Не треба їх вмовляти, як торік Віталіка, бо той чомусь вислухав привида і зробив навпаки. Треба просто подружитися з молодятами — от і все. Тоді вони виконають її пораду. Аби тільки цей алкоголік усе не зіпсував! Мало того, що привид, то ще й вигляд має такий, що тільки людей лякати. Неголений, патлатий, у брудних штанях і сорочці... Авжеж, привиди можуть багато чого такого, на що не здатні живі, але коли приймають подобу себе колишніх, зовнішність лишається такою, яка була на момент смерті. Тому і Рита, якщо бігає по будинку, то в літньому одязі й босоніж, бо загинула у спекотний літній день.

Через три тижні після візиту молодят у будинку з'явився ще один привид. Горбатий старий чоловік із сивим волоссям і бородою, зодягнений у довгий чорний плащ, а в руці тримав посох. Рита з Віталіком сховались від нього, розчинившись по всій території дому. Вони боялися, бо цей незваний прибулець тут був справжнім господарем.

Старий, увійшовши через калитку, швидким поглядом оглянув і будинок, і подвір'я, а потім пішов просто у підвал. Два чорта, що мешкали там, прибрали вигляду вірних собачок і радісно заскавчали, кидаючись духові під ноги.

— Ай, охорончики мої милі! — відповів той, але скоріше знущально, ніж доброзичливо. А тоді спитав уже суворо:

— А що моя книга? На місці?

— Так, так! — підтвердили чорти.

— Ну й добре, — привид втратив до них цікавість, і вони знову набули свого постійного вигляду — бозна-яких тварюк з мордами, схожими на собачі. — Я бачу, тут побільшало душ. І де ж моя дівчинка, чому мене не зустрічає? Рито! Ану йди сюди!

Рита затремтіла з переляку, від чого стіни всього будинку вкрились вогкістю; але вже за мить дівчина стояла перед привидом.

— Чого ховаєшся? — спитав він глузливо. — Боїшся?

Рита не відповіла.

— Розкажи, що тут нового?

— Ну, нова жертва книги... Віталіком звать.

— Ану, Віталію, стань переді мною!

Вигляд цього чоловіка розвеселив господаря:

— Ото красень! Оце по-нашому! Ай, молодці! — останні слова він адресу-

вав чортам — ті прикрасили мордяки бридкими улесливими посмішками.  
— Рито, що ще?

— Будуть нові люди, — неохоче відповіла дівчина. — Через деякий час.  
— Хто? — хижо усміхнувся прибулець.

Рита знизала плечима:

— Якесь подружжя...

— Чудово! — радів старий. — Ану ви, слухайте мене! — це вже до чортів.

Він заговорив із ними якоюсь незнайомою мовою. Рита з Віталиком відчули, що вже не потрібні, і знову розчинилися в будинку. А той привид, гість і господар водночас, пішов геть, віддавши чортам якісь свої накази.

Після того Рита весь час думала про одне — як подружитися з тими людьми. Треба, щоб вони не лякалися хоча б її, а в ідеалі — і Віталіка теж. Чоловіки сміливіші, тому Рита відразу націлилась на Андрія. Але що, як його дружина почне ревнувати? Та хоч би ще й самій не закохатися! І треба ж було загинути у такому юному віці, коли в усіх нормальних людей любовні почуття тільки з'являються!..

Нарешті сталося! То був чудовий травневий день, такий яскравий, сонячний!.. І на душі у Рити було світло. Молоде і щасливе подружжя переступило поріг свого спільного дому. Люди, які допомагали перевезти речі, відразу ж поїхали. А молодята, весело теревенячи і постійно цілуючись, почали облаштовуватись. Риті було приємно за тим усім спостерігати, бо якій же дівчині не подобається безхмарне сімейне життя? А Віталіка, як справжнього чоловіка, зацікавила машина, залишена на вулиці за парканом. На ній молодята приїхали, і привид дивувався: як це вони вмудрилися купити машину за якийсь там місяць? Адже першого разу приходили пішки! Рита раділа — хай вивчає собі ту залізяку, наскільки може з-за паркану, тільки б до нових господарів не чіплявся.

Проте неприємності почалися вже тієї ночі, коли Андрій зі Світланою перейшли до зовсім-зовсім близьких подружніх стосунків. Віталік, що перед цим пиячив у підвалі, раптом зацікавився характерними стогами. Не встигла Рита злякатись, що зараз він з'явиться у спальні і геть зіпсує молодим першу шлюбну ніч — а він вже вчинив децю інше. Розчинившись у будинку, почав рухати ковдрою, намагаючись помацати у Світлани між ногами, але робив це так повільно і обережно, що жінка нічого не помічала.

— Не заважай їм! — обурено прошипіла Рита.

Її грізний напівшепіт пролунав ніби з усіх стін разом.

— Що це? — Світлана відволіклась від любощів.

— Що?

— Якийсь голос...

— Я не чув, — засміявся Андрій. — Це тебе, напевне, байки про цей дім так вразили!

Насправді все він чув і сам трохи злякався, але не хотів подавати вигляду.

— А чого ти, мала, мною командуєш?! — розлютився Віталік у відповідь. Цього разу вже ніхто з молодих не збрехав би, що не почув!

Ліжко під ними захиталося — Рита намагалася виштовхнути з нього Віталіка, а той, звісно, опирався. Справжня бійка між двома духами! Але ж яка молодчина Світлана! Вона голосно вигукнула:

— Привиди, а ви б не могли нас не чіпати?! Гаразд, підглядайте, якщо хочете, але навіщо нас так лякати?!

У відповідь почувся приглушений сміх, який Рита не стримала. Віталік, на її превелике задоволення, образився на всіх на світі і знову чкурнув у підвал до чортів. Після цього дівчина затихла, щиро сподіваючись, що її алкозалежний співмешканець питиме хоча б до ранку і в цю спальню більше не поткнеться. А ще вона зрозуміла, що дружбу з людьми треба якось прискорити, поки ці двоє звідси не втекли. Як же прикро, що Віталік такий не зацікавлений у власному звільненні!

Андрій зі Світланою, трохи прийшовши до тями та підбадьоривши один одного жартами, спокійнісінько повернулись до своєї цікавої справи.

Наступного ранку нічиї голоси їх не будили, тож прокинулись вони пізно. Коли снідали, в двері хтось подзвонив.

— Це що — пошта? — невдоволено спитала Світлана. — Андрію, вийди, бо я роздягнена.

Справді, вона була у самій нічній сорочці. Андрій неохоче пішов до дверей, хоча теж був лише у штанях.

І Рита, і Віталік знали того, хто потурбував молоду пару. Це їхній сусід, найсварливіший чолов'яга в усьому районі! Обидва привиди познайомились із ним ще за життя, їхні родичі встигли з ним посваритись, обоє вони продовжували ненавидіти його і після смерті. Ну, і чого цей нахаба знову хоче?

— Ви новий господар дому? — спитав сусід, коли Андрій відчинив.

— Так.

— Тоді я маю до вас одне прохання — потруїть своїх змій! Із вашої ділянки на мою повзуть гадюки! Якщо це триватиме і далі, то я подам до суду! Я не буду цього терпіти!..

Прохання більше нагадувало погрозу.

— Добре, добре, — миролюбно відповів Андрій. — Я, правда, сам не бачив ще жодної змії, але я матиму на увазі і займуся цим. Дякую за візит, усього доброго!

І він зачинив двері, здогадавшись, що це єдиний спосіб перервати монолог розгніваного візитера. Прийшов, зіпсував настрій із самого ранку. Коли сусід виходив, привиди дружно обхопили його ступні пекучою кропивою — Рита за одну ногу, Віталік за другу. Та чоловігя видряпався і втік, проклинаючи цей будинок, переповнений усілякою чортівнею.

Андрій повернувся до столу і переповів дружині претензії сусіда. Світлана зблідла:

— Тут є змії?!

Схоже, повзучих гадів вона боялась сильніше, ніж привидів.

— Та я не бачив жодної! — заспокоїв Андрій. — Може, то в нього змії, а він хоче на нас їх перевісити. Є ж і такі люди... А може, справді запо-взають, але не від нас. Подивимось. Якщо з'явиться хоч одна зміюка, тоді я цим займуся.

Насправді про змії — то була не брехня. Вони мешкали у підвалі під дошками підлоги, та тільки зрідка чорти випускали їх звідти. Чого ж тепер ті гади атакують сусідів? Чи це не наказ такий?..

Рита розуміла: діяти треба не просто швидко — блискавично! Вже сьогодні може бути запізно, чорти явно квапляться! Але дівчина не хотіла з'являтися перед людьми, коли вони разом. Починати треба з Андрія, бо він чоловік, отже сміливіший, а Світлана ще чого доброго почне ревнувати і своїми ревнощами все зіпсує.

Зручний момент настав, коли жінка, знайшовши у комірчині старі сільськогосподарські знаряддя, взяла сапу і пішла на двір повиполювати бур'яни, що поросли їй по коліна. Андрій у цей час вирішив перевірити, чи все нормально в домі працює; та треба й визначити, що найперше потребує ремонту, щоб будинок не перетворився на зовсім аварійний.

Рита підловила молодого чоловіка, коли той вибрався на горище, маленьке, старе і зовсім занедбане.

— Привіт, — дівчина з'явилась перед ним; Андрій від несподіванки — а проте не з переляку! — ледь не випустив з рук свою викрутку.

— Ти хто?

— Я Рита.

— Привид?

— Так.

— Прийшла мене лякати? — Андрій усміхнувся. — А я не боюся.

— Ні, не лякати. Та ми взагалі нікого не лякаємо. Просто нас тут двоє, тож усе, що ви чуєте, то ми між собою розбираємося.

— А тихіше розбиратися не можете? Насправді ж лякаєте!

— А з алкоголіком можна тихіше? — спитала Рита роздратовано. — Той, другий привид, постійно пиячить!

— А як же він п'є, якщо він привид? — здивувався Андрій.

— Йому чорти наливають. І самі з ним п'ють. А я дуже не вписуюсь в їхню компанію...

Тут знадвору пролунав голосний зойк Світлани. Андрій, кинувши все, побіг до неї. Майже миттєво опинився поруч і вигукнув стривожено:

— Що сталося?!

— Та нічого страшного! Кропива тут! — Світлана сама вже готова була розсміятись.

— Тьху! — Андрій заспокоївся. — А я вже думав — змії...

— Змій не бачила, — відповіла жінка, але видно було, що злякалася. — Піду, мабуть, подивлюся, що на обід приготувати.

У траві щось зашелестіло. І просто назустріч Світлані виповзла тонка зелена змійка. Жінка завищала і кинулася до будинку, а Андрій розчавив тварюку ногою. Рита знову виникла поруч:

— Їхнє лігво у підвалі. Знадобиться дуже багато отрути, щоб знищити усіх змій, по одній їх не повбиваєш. Мене теж гадюка вбила. Я сиділа в кімнаті, а вона заповзла туди і націлилась просто на мене! Я від неї по всім меблям, а вона все одно за мною повзе. А я, як на лихо, ще й сама вдома. І запанікувала від жаху — от і стала її здобиччю.

— Не мели дурниць! — сердито бовкнув Андрій. — Гадюка не настільки отруйна змія, щоб вбити людину. Я не чув, щоб від укусу гадюки хтось помер.

— А хіба я казала, що вона мене лише раз вкусила? Подивись на мої ноги! Там видно сліди від укусів. Їх було щонайменше п'ять!

Андрій спробував роздивитись ті укуси; в цю мить із дверей визирнула Світлана:

— Андрію, що ти там робиш?!

— Ой! — зойкнула Рита, вдаючи збентеження. — Пробачте, я вже йду! — і вона зникла.

Світлана підійшла до чоловіка:

— Хто це така?

— Тутешній привид. Я тобі потім розповім.

Потім не вийшло — Світлана почала вимагати пояснень відразу, щойно затигнула Андрія в будинок. І він півгодини розповідав про своє знайомство з дівчиною-привидом і про все, що вона йому повідала.

Рита спершу уважно слухала, а потім її покликав Віталік. Що при цьому здивувало, то це те, що покликав тверезим голосом! Чого б це? Віталік сидів у садку з невідкритою пляшкою. Ще дивніше!

— Що ти хотів? — невдоволено спитала Рита.

Віталік помовчав, насолоджуючись тим, що вона змушена чекати, а може й просити його, щоб відповів... Сволота! І тільки коли Рита вже зібралася піти, він спитав:

— Знаєш, що мені хорти сказали?

— Не знаю і знати не хочу! — відповіла вона, але відвернулася, щоб Віталік не бачив виразу її обличчя. Звісно, хотіла знати!

— Сказали, що отримали від чаклуна наказ будь-що знищити цих людей.

— Нічого нового, що варто було б почути!

— Але то ще не все. Чи то чаклун уже зовсім злякався, чи самі хорти так вирішили, але... Одним словом, вони бояться, що не встигнуть.

— Я помітила, — бовкнула Рита.

— Вони гадають, що треба тебе випередити.

— Хай спробують!

— А думаєш, не спробують? Ще й як спробують! І зроблять! І нічого ти не вдієш, тільки винною будеш. Вони ж через твої наміри так поспішають.

— І що? — насторожилася Рита.

— Нічого, — Віталік відкрив пляшку і заговорив уже задоволеним голосом. — Хорти сказали, що вона не відкриється, поки я не передам тобі їхню умову: якщо ти припиниш свої вибрики, то ці люди ще поживуть, а як ні, то вб'ють їх вже сьогодні, — і він з насолодою приклався до пляшки; марно було сподіватися витягти з нього ще хоч слово.

Брехня! Це ж абсолютна брехня! Чорти хочуть обманути її, вони не виконають того, що обіцяють!

Засмучена, Рита знову розчинилася в будинку — було їй тепер над чим подумати! Але тут же відволіклася від своїх думок: виявляється, її кликали! Чоловік з дружиною, схоже, таки посварились, бо обоє були похмурі.

Андрій вже ледь не благав Риту показатися, щоб його дружина переконалась, що дівчина-підліток — справді привид, а не яка-небудь сусідка чи ще хто. Рита з'явилась перед ними:

— Я тут! Ви мене кликали? Пробачте, я була в іншому місці і не чула.

— А хіба привиди не чують на відстані?— прискіпливо спитала Світлана. Несподіваної появи дівчини вона аніскілочки не злякалась!

— Ну, ми ніби розчинені в усьому будинку, в усіх неживих предметах. Тоді чуємо. Але можемо знаходитися в конкретному місці, як-от я зараз. Тоді чуємо і бачимо лише те, що поруч, як звичайні люди.

— То що зі зміями робити?— спитала Світлана у чоловіка, втративши інтерес до Рити.

Але відповіла їй дівчина:

— Зміїне лігво знаходиться там, у підвалі. Я можу показати... Їх краще знищити якнайшвидше! Бажано — просто сьогодні! Все одно вам із ними життя не буде.

Андрій замислився:

— Тоді, мабуть, треба з'їздити, купити отруту проти змій...

— Удвох їдьте!— негайно вигукнула Рита. І вже спокійніше пояснила: — Так безпечніше.

— Ну, можна й удвох, — неохоче погодилась Світлана.

— А ще зайдіть до церкви і купіть хрест, краще великий, — далі наказувала Рита.

— А це навіщо? — засміялася жінка.

— Коли купите, тоді й розповім. Покваптеся! — і дівчина зникла, не маючи наміру далі щось пояснювати — ще чорти підслухають та здогадаються, що вона задумала... Хоча плану як такого в Рити ще не було, він тільки почав вимальовуватись. Але поки подружжя було відсутнє, дівчина, незважаючи на набридливу лайку Віталіка — що ти, мовляв, робиш, хіба я тобі не казав?.. — продумала його до кінця. Гарний вийшов план — тільки б усе вдалося!

Андрій зі Світланою повернулись аж увечері. Втомлені і злі. Виявилося, що знайти засіб проти змій не так просто, а якщо купити цілий ящик в одному місці, буде надто підозріло. Півміста об'їздили.

— А хрест?— спитала Рита; це зараз було одне з найважливіших питань.

— І хрест теж, — Світлана дістала його зі своєї сумки, поки Андрій ніс із машини до будинку ящик отрути.

Хрест був не надто великий, розрахований на те, щоб носити на шиї,

хоч і більший за ті, які зазвичай носять. Але Рита була задоволена.

— Світлано, ти візьми хрест і йди до спальні. А ти, Андрію, бери отруту і в підвал.

І Рита знову зникла, щоб не витрачати час на пояснення.

Андрій жахнувся, зайшовши до підвалу та увімкнувши ліхтарик. За зміями ледь було видно підлогу! Вони повзали, ніби шукаючи вихід. Кілька зміюк відразу виповзли, коли Андрій заходив, тому він зачинив двері. В повітрі стояло тихе, але безперервне сичання. Чоловік завжди був упевнений, що не боїться змій, але від такої їх кількості йому стало погано.

— Самі повиповзали, — голос Рити привів його до тями. — Давай, потруї їх, поки не покусали!

Андрій взявся за діло. Але потвори, мовби зрозумівши, що до чого, раптом накинулись на нього. Усі відразу. Отрута, яку чоловік розбризкував, була досить сильна, і рухливі шланги один за одним гепались на підлогу — якщо не мертві, то принаймні вже якісь безпорадні. Але тіло Андрія за хвилину вкрилось жахливими укусами. В якусь мить він упав.

— Усе гаразд, — почув чоловік голос Рити і відкрив очі. Дівчина стояла перед ним і пояснювала: — Двері зачинені, отрута не вивітриться. Хвилин за п'ять вони подохнуть.

Андрій підвівся, дивуючись, що вже не відчуває того нестерпного пекучого болю від зміїної отрути, який щойно заповонив усе тіло. Власне, тіла теж не відчував.

— Що сталось?— спитав він. — Я що, помер?

— Саме так.

— І... що тепер?

— Тепер треба врятувати цей будинок.

— Від кого?!

Рита не встигла відповісти — перед ними раптом з'явився Віталік і п'яним, аж язик почав заплітатись, голосом повідомив:

— Чорти зляться! Зараз вас поб'ють.

Андрій ще не второпав, що той примітив чеше, як Рита схопила його за руку:

— Втікаймо до Світлани!

І вони миттю опинились у спальні.

Світлана гортала якийсь журнал; втім, думки її були десь далеко. Хрест лежав поруч на ліжку. Рита ледь втрималася від лайки.

— Візьми хрест! — суворо крикнула вона.



Світлана подивилась на неї, як на ненормальну, але наказ виконала.

— Ну, а тепер слухайте, — сказала Рита. — Колись у цьому домі жив чаклун...

— Почекай, — перебила Світлана — вона дивилася тільки на Андрія. — Що там сталося?

Так, вона вже здогадувалася, але ще не вірила. За дверима спальні раптом почулось жахливе гарчання.

Рита знизала плечима:

— Те, що й мало статись рано чи пізно. З такою кількістю отруйних змій у домі... яких на вас ще й натравляють... ви й так тут довго не прожили б. Не це зараз важливо! — Дівчина поглянула на двері, в які шкрябалось двоє собак, і продовжила: — Колись у цьому домі жив чаклун. Він написав цілу книгу із заклинаннями. Потім відчув, що помре, і сховав книгу у підвалі. Та й зачаклував цей будинок: приставив до книги двох чортів, щоб охороняли її, а ті завели у підвалі змій — вони в них як домашні тваринки. Дух чаклуна приходить щороку до своєї книги, насичує її магічною силою, і вона продовжує чаклувати сама по собі...

Тут Рита замовкла, бо чорти-собаки виламали двері. Заскочили до спальні з наміром накинутися на всіх, хто тут знаходиться; але Світлана з переляку ще міцніше стиснула хрест, а привиди сховалися за її спиною. Хрест засвітився золотим сяйвом — і чорти враз спинилися, ніби наштотувалися на невидиму стіну.

— Розкажуй, розкажуй, — погрозово прогарчав один із них до Рити; це мало означати «ану замовкни».

— Добре, — спокійно, навіть удавано-весело відповіла дівчина і продовжила свою розповідь: — Чаклунська книга з'являється в домі сама по собі. Той, хто починає нею користуватися, приносить багато зла у світ. Я нею не зацікавилась — і мене вбили за допомогою гадюки, щоб я не встигла нікому нічого про книгу розповісти...

— І не тому, — злісно перебив чорт, — а просто користі з тебе не було.

— А Віталік книгою скористався. Наробив самогону нібито за особливим рецептом. Поніс його до своєї компанії; смертельно отруїлись усі, хто пив.

— Вісім чоловік! — з гордістю вставили чорти. — Хоча мало бути десять.

Рита, не звертаючи на них уваги, вела далі:

— Але, на щастя, в магії є такий закон, що будь-яке чаклунство можна якимось чином знищити за певних умов. — Тут чорти несамовито завили, не даючи говорити, і Риті довелося кричати: — От і чаклун залишив таку можливість померлим мешканцям цього будинку! Книгу треба винести

звідси! Тоді привид! Який це влаштував! Піде до раю! А всі інші отримають те, на що заслуговують!

Чорти змовкли разом з Ритою. Після паузи дівчина благально мовила:  
— Світлано, вся надія на тебе! Винеси книгу з дому!

Опинившись у підвалі, Світлана ледь не знепритомніла: і від смороду отрути, і від вигляду дохлих змій. Вони так і прийшли сюди утрюх; чорти з гарчанням провели їх до дверей, а потім облишили, і тепер лютували в будинку, нищачи, мабуть, усе, що бачили, тому стояв несамоовитий гуркіт. Віталика ніде не було видно.

Рита показала на підлогу:

— Ось тут. Треба зірвати ці дошки і витягти скриньку із книжкою.

— Дошки я зірву, — пообіцяв Андрій. Зник — і вже за мить дерев'яна підлога затріщала.

— А чому скриньку? — спитала Світлана.

— Книга в скриньці, — відповіла Рита. — Може, вже й зотліла. Винести скриньку буде значно надійніше. Я думаю, її краще й не відчиняти.

Яма під дошками виявилась не надто глибока. Світлана, нахилившись, витягла ту клятву скриньку і, тримаючи її в одній руці, а другою стискаючи все той же хрест, побігла на вулицю до машини.

— Пам'ятаєш, де ми того року відпочивали в лісі? — сказав на ходу Андрій. — Там недалеко був яр. Вези книгу туди!

Дорога за місто зайняла дві години. Було б менше, якби не стемніло; за містом довелося збавити швидкість.

Всю дорогу жінка плакала за кермом. Не справдилися надії щасливо пожити з чоловіком — усе зруйнувалося за один день! За що таке нещастя?

Вийшовши з машини серед темного лісу, почула сичання і побачила коло себе зграю великих змій. І тут вони! Та було вже байдуже. Вона кинула скриньку в яр — перш ніж самій зникнути під живою отруйною масою.

Привиди — усі троє — чекали біля калитки. Майже не говорили між собою, навіть Віталік не мовив ніяких дурниць. Андрій помітно нервував. І раптом вони просто відчували, що вже не прив'язані до цього будинку.

Першою отямилась Рита:

— Ура! Вдалося! — і вона вискочила на вулицю. — Я вільна! Я пережила чортів! Я вільна! — і стрибала з радості посеред нічної вулиці.

А Андрій полетів до дружини. Вона була у лісі і, побачивши чоловіка,

повідомила:

— Мене вбили змії! — і засміялась істеричним сміхом. — А ти чому тут?

— Бо вже вільний. Тепер ми можемо бути разом.

— Повертайтеся у будинок, — раптом пролунав звідкілясь згори невідомий голос.

Коли подружжя, тримаючись за руки, увійшло в найбільшу кімнату будинку, там був ангел: він стояв, обіймаючи за плечі щасливу Риту. Навпроти них сиділо двоє чортів, а між чортами — Віталік, якого вони, як кошения, дражнили пляшкою.

— Ця дівчина звільнила дім від чарів, тому я забираю її з собою, — сказав ангел. — А Віталій піде з чортами, він же не міг без них ні за життя, ні після смерті.

— А ми? — спитав Андрій.

— А ви — лягайте спати. Пізно вже. А на ранок знову будете живими. Ви, молоді чоловік і дружина, заслуговуєте принаймні на шанс пожити, як сім'я. Це було б несправедливо — шлюб на один день. От тільки прибрати вам тут доведеться самим, бо чорти щось занадто собі дозволили... Зате цей будинок більше не буде ані чортовим, ані зміїним лігвом.

Ангел зник разом з Ритою. Чорти теж потягли Віталіка за собою кудись до виходу, і Андрій зі Світланою знали, що сюди ніхто з них більше не повернеться.

Залишившись самі, вони почали шукати, де лягти. То була нелегка задача — ліжко у спальні було вкрите розбитим склом. Радість Світлани розтанула, і жінка заплакала:

— Дешевий будинок, авжеж... Дорого тепер обійдеться! І навіщо вона це зробила?

— Ти про Риту? — спитав Андрій. — Не суди її, вона хотіла добра нам. Учора вона розказала мені про свою хитрість. Та книга могла занести наше життя, посварити і розлучити нас. Тож Рита вирішила не чекати, поки почнуться ті чари. Зробила вигляд, що не заважатиме чортам, а сама швиденько підговорила нас позбутися змії... ну, тепер ми обоє бачимо, до чого це призвело. І до того ж... — Андрій трохи помовчав: — Рита теж жила тут. Це і її дім, а не тільки наш. І вона не хотіла, щоб її дім був її в'язницею. Я її розумію.

— Та знаю я, — пробурчала Світлана.

— Не плач, — утішив її Андрій. — Мине трохи часу, і життя налагодиться. Давай лягати спати — тобі ж хочеться, щоб цей день нарешті закінчився?

Оскільки обоє були ще духами, то лягли спати на підлогу. Завтра ці страхіття зі зміями і чарами їм, напевно, здаватимуться всього лише

страшним сном.

P.S. Багатьох цікавить питання: чи сплять привиди? Виявилось, що сплять перед тим, як повернутись до життя.

Автор малюнка — Мелані Скот



**Потрібні перекладачі для фільму  
«Going Postal» («Поштанутий») за ро-  
маном Террі Пратчетта. Вимагається  
досвід перекладу з англійської,  
тобто розуміння того, як це все  
відбувається. Якщо зацікавилися,  
пишіть на нашу поштову скриньку:  
[svit\\_fantasy@ukr.net](mailto:svit_fantasy@ukr.net)**

***Відповіді до кросворда «Володар  
кросвордів» (номер за вересень):***

1. Бомбадил. 2. Дрого. 3. Мелон.
4. Дунайдан. 5. Імладріс.
6. Меріадок. 7. Мірувор. 8. Мітрил.
9. Ельронд. 10. Андуріл. 11. Бальроґ.

